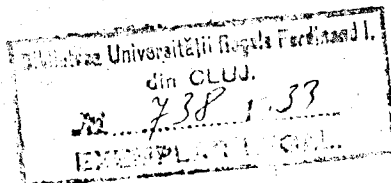

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

ORGANUL UNIUNEI GENERALE A NOTARILOR DIN ROMÂNIA
DIRECTOR: ALEXANDRU COMȘIA. REDACTOR: IOAN STOICA

SUMARUL:

1. Partea oficială.
2. Adunarea notarilor comunali din jud. Târnava-Mică.
3. Unificarea administrativă și legiuirea referitoare a statului român întregit.
4. Comuna și județul prin prizma proiectului noii legi administrative.
5. Notarul comunal, țărănimea și legea pentru org. corpului de avocați.
6. An nou.
7. Salarul notarilor comunali pe anul 1932.
8. La arme.
9. Notarul nou.
10. Un notar: Arnaldo Musolini.
11. Legea pt. org. corpului de avocați.
12. Notarul noii reforme.
13. Indemnizația de transport.
14. Legiferarea constituțională.
15. Scrisoare deschisă către salariații publici.
16. Actualitatea.
17. Informațiuni.

Apare lunar — Abonamentul anual 300 Lei.

Activitatea Uniunii Generale a Notarilor comunali din România

Memoriul înaintat parlamentarilor.

Domnilor Deputați, Domnilor Senatori,

Dezideratele juste ale notarilor comunali cuprinse în memoriul înaintat Înaltului Guvern mefiind duute în considerare la întocmirea proiectului de lege pentru apărarea intereselor notarilor comunali, a căror importanță a fost recunoscută de legea pentru organizarea comunelor rurale din anul 1908, de proiectul de lege pentru organizarea Administrației Locale, din anul 1921, votat la timpul său de Senat, de legea pentru organizarea provinciei Dobrogea-Nouă din 26 Iulie 1921, de legea pentru unificarea administrativă din anul 1925, lege pentru organizarea Administrației Locale și diferite legi din Transilvania, dar cărora noul proiect de lege pentru organizarea Administrației Locale, nu le recunoaște nici drepturile câștigate, recunoscute de legile mai sus menționate.

Avem omoare a apela la bunăvoința Domniei Voastre cu rugămintea ca să binevoiți a susține dezideratele reduse ale notarilor comunali care sunt cuprinse în proiectul de amendamente înșirate mai jos, făcând astfel posibilă reparația unor nedreptăți, la care sunt supuși notarii comunali conducătorii de fapt ai Administrațiunii Comunelor Rurale.

Incredzători în prețiosul Dvs. sprijin, vă rugăm să binevoiți a primi Domnilor Deputați și Domnilor Senatori, expresiunea profundului nostru respect..

București, 3 Februarie 1932.

Președinte:

(ss) *Alexandru Comșia.*

Consilieri:

(ss) *Petru Popovici*

(ss) *Dr. Valer Pop,*

(ss) *Romul Sabău.*

Proiect de amendamente privitoare la proiectul de lege pentru organizarea administrațiunii locale.

Textul art. 102 se va înlocui cu următorul:

„În fiecare comună rurală funcționează câte un notar numit de prefect, pe baza avizului comisiunii județene pentru propuneri, numiri și înaintări, din care comisiune va face parte și un delegat al Notarilor din județ.

Mai multe comune se vor putea grupa în circumscripții notariale, spre a avea un notar.

Pentru a fi numit notar, pe lângă celelalte condițiuni generale de numire, prevăzute de statutul funcționarilor publici, candidatul trebuie să fie absolvent al școlii Superioare Administrative, cu bacalaureat, sau licențiat în drept sau științele de Stat și să aibe cel puțin trei ani de serviciu efectiv în Administrația Comunală. Până la organizarea Învățământului superior Administrativ vor putea fi numiți notari la vacanțe în următoarea ordine de preferință:

a) Absolvenții Școalelor de Notari din Transilvania;

b) Absolvenții Școalelor de Notari din Vechiul Regat.

Notarii se bucură de stabilitate în funcțiune și în locul unde funcționează și nu pot fi transferați decât la cerere în locuri vacante sau prin consimțământul reciproc cu avizul conform al Comisiunii Județene unul în locul altuia.

Notarul va putea fi ajutat în atribuțiunile sale de unul sau mai mulți subnotari, după greutatea serviciului, care vor fi recrutați în aceleași condițiuni ca și notarii.

Subnotarul poate înlocui pe notar în atribuțiunile lui, pe temeiul unei delegațiuni scrise. Întrucât Statul din considerente bugetare nu va putea retribui pe subnotar, salariul lor va cădea în sarcina comunelor.

La intrarea în funcțiune, notarii au salariul de șef de birou, subnotarii salariul de impiegat, putând înainta pe loc până la gradul de șef de birou inclusiv, având totodată și drept la cinci gradații de câte 25% din cinci în cinci ani asupra salariului lor. Numărul gradațiilor se fixează în cinci. — Notarilor în funcțiune la punerea în aplicare a legii de față li se vor acorda aceste gradații, ținându-se seama de vechimea lor în serviciu. Anii serviți ca subnotar sau în altă funcțiune publică se iau în considerare la acordarea gradațiilor notarilor.

Notarilor cari au absolvit școala de notari în anul 1913 și 1914 și următorii care au fost mobilizați, li se va socoti timpul pentru încadrare, gradație și pensie dela data când aveau dreptul de a fi numiți în funcțiune.

Comunele vor da notarilor locuință corespunzătoare, iluminat, încălzit gratuit, precum și indemnizația de transport potrivit împrejurărilor locale.

Notarii și subnotarii sunt judecați disciplinar de Comisia disciplinară Județeană, din care face parte și un delegat al notarilor din județ.

Dispozițiunile statutului funcționarilor publici se aplică și notarilor și subnotarilor.

Actualii notari și subnotari își păstrează toate drepturile câștigate.

MOTIVARE.

Notarul fiind pus sub regimul statutului funcționarilor publici, este natural ca la numirea lui să se ceară avizul Comisiunii pentru propuneri de înaintări și numiri. Compunerea acestei Comisiuni de propuneri să se facă după normele prevăzute în legea sanitară, și de ocrotire (art. 16, 17, 208 până la 210).

Condițiile speciale de admisibilitate cerute pentru notari sunt cele prevăzute în L. O. A. L. și în vechia Jogo U. A. din 1925, *stabilitatea notarilor în funcțiune și în locul unde funcționează o reclamă însăși interesele Administrației de Stat și locale*, deoarece notarul știind că nu poate fi mutat din funcțiunea care o deține și nu poate fi îndepărtat din locul unde a fost numit, va lucra cu multă ambiție și dragoste pentru bi-

nele obștească. Nu cerem pentru notari mai mult decât ce li s'a acordat Corpului Didactic, medicilor veterinari și medicilor sanitari (art. 197, 198, legea S. O.), care toți se bucură de stabilitate și inamobilitate.

Necesitatea înființării posturilor de subnotari (secretari de notari), a fost recunoscută și de legea O. U. A. din anul 1925, precum este recunoscută și de legea O. A. L. în vigoare. Menținerea funcțiunii de subnotari este și astăzi o necesitate imperioasă. Cerând candidaților la funcțiunea de notari un stagiu de trei ani în Administrația Comunală, este nevoie ca să li se dea acestor candidați și posibilitatea de a-și putea câștiga cunoștințele practice, ceea ce numai prin menținerea și eventual sporirea actualului funcții de subnotari se poate face.

Insemnătatea funcțiunii de notari în Administrația Publică, precum și pregătirea superioară ce li se cere notarilor comunali, justifică pe deplin echivalența funcției de notari cu funcția de șef de birou și legea U. A. din anul 1925 le-a recunoscut notarilor gradul de șefi de birou, iar potrivit statutului funcționarilor publici — școli superioare cerându-se pentru funcția de șef de birou — funcția de notari pentru care se cere aceeași pregătire, nu poate fi considerată inferioară funcției de șef de birou, în consecință deci notarului comunal i-se cuvine de drept gradul de șef de birou. Aceleași considerente justifică acordarea gradului de ampiegat pentru subnotari.

Înaintarea pe loc în grad după merit și acordarea gradărilor din cinci în cinci ani, este justificată prin faptul că numărul funcționarilor superiori în Administrația Statului în deosebi la serviciile exterioare (prim-pretoni, funcțiuni la prefecturi, Inspectoratele Ministeriale, etc.), este foarte redus. Notarii nu au posibilități de înaintare în grad. Înființarea gradărilor și pentru notari și subnotari nu este o inovație, deoarece, de aceste gradări se bucură și alte categorii de funcționari publici, precum: medicii sanitari (L. O. S. art. 244, 245), Corpul Didactic (L. înv. Pr. art. 157 și L. Inc. Sec. art. 98). Societatea anilor pentru încadrare, gradării și pensii absoluteților de școală de notari mobilizați în războiul mondial, se întemeiază pe legea prin care li s'a acordat acest drept învățătorilor.

Dreptul de locuință, luminat și încălzit gratuit, precum și indemnizația de transport a notarilor este un drept câștigat, a fost recunoscut chiar și de legea U. A. din 1925, precum este recunoscut și de L. O. A. L. (art. 550), însăși legea pentru Reforma Agrară îngrijește de funcționari, asigurându-le locuri de casă și grădini.

Asigurarea locuinței, iluminatul și încălzitul gratuit pentru notari și subnotari, erdem că este cel puțin atât de justificată ca și pentru Directorul Școlar (legea înv. pr., art. 42, al. 1 al proiectului pentru modific. L. O. A. L. și medicul sanitar, art. 77, L. S. O.).

Dreptul la cheltuieli de transport, diurne, etc. este garantat atât de Statutul funcționarilor publici, a fost recunoscut și de L. U. A. din 1925, precum este recunoscut și de L. O. A. L. în vigoare și este un drept câștigat al notarilor.

II.

La art. 103.

Aliniatul 1 se va înlocui cu următorul text:

„Notarul este reprezentantul autorității centrale, organ de inițiere, colaborare și control imediat al sta-

tutului în Administrația Comunelor Rurale. El este însărcinat cu punctul j), se va înlocui cu următorul text:

„NOTARUL ESTE OFITER AL STĂREI CIVILE“,

punctul m), se va suprima și înlocui cu următorul text:

„Ține registrele pentru liberarea biletelor de vânzare a vitelor, iar în lipsă de agenți, veterinari, registrele pentru întăbularea vitelor.

Punctul n), se va suprima și înlocui cu următorul text:

„Notarul este îndatorat a redacta petițiunii și acte sub semnătură privată, inclusiv actele privind înscrierile în Cartea Fundoară pentru cei interesați, cari au recurge la oficiul său, primind pentru acest serviciu o plată anume fixată prin tarifele stabilite de Ministerul de Interne“.

MOTIVARE.

Atribuțiunile cerute pentru notari sunt cele date lui prin L. O. A. L. întregite cu cele avute în baza L. U. A. din 1925 sub regimul cărei legi notarul era funcționar de Sta și reprezentantul puterii centrale în comunele rurale. Proiectul de lege pentru L. O. A. L. preconizând că notarul să fie iarăși funcționar de Sta, am cerut ca să i se acorde toate atribuțiunile avute sub regimul L. U. A. din 1925, și în plus să fie declarat ofițer al Stării Civile în circumscricția sa, dar să i se mențină și atribuțiunile prevăzute de L. O. A. L., făcând din acest organ de control al proiectului un organ de inițiere și colaborare cu Administrația Comunei Rurale.

Necesitatea de a i se acorda notarului atribuțiunile de ofițer al Stării Civile, a constatat-o și dl. profesor Paul Negulescu, consilier al Consiliului Legislativ la timpul său „în deosebita părere a d-sale“, făcută, privitor la proiectul de lege pentru O. A. L. în Transilvania, notarul a fost Ofițer al Stării Civile până la 1 Ianuarie 1930.

Experiența făcută dela această dată a dovedit că în majoritatea covârșitoare a comunelor rurale primarii neavând cultura și pregătirea necesară, nu au putut și nu pot celebra cu demnitate cuvenită actul memoritar primarii recunoscând limba Statului, nu sunt în stare a face constatările și declarațiile prescise în limba Statului.

Dreptul notarilor de a redacta și acte sub semnătură privată, privind înscrierile în Cartea Fundoară, este un drept câștigat al lor recunoscut atât de L. U. A. din 1925, cât și de L. O. A. L. din 1929, precum și legea pentru modificarea a L. O. A. L., publicată în Monitorul Oficial No. 161 din 15 Iulie 1931 (cap. C), aliniatul penultim).

Dreptul notarilor comunali de a redacta petiții și acte în materie grațioasă, li s'a recunoscut în baza practicii și uzului de veacuri nu numai prin jurisprudență, ci și prin diferite legi, regulamente, circulare ministeriale, etc.

Astfel Reglamentul serviciului interior pentru notarii comunali din Transilvania Nr. 126000—1902 M. I., prin care Ministerul de Interne, având în vedere interesul populației dela sate și ținând seamă de obiceiul pământului, în baza autorizațiunii, dată lui de legea XX din anul 1901, reglementează dreptul și datoriile notarilor comunali și cu privire la redactarea actelor în interesul particularilor.

Circulara Nr. 47300—1904, prin care Ministerul de Interne stabilește natura lucrărilor particulare, cari lucrări le pot executa notarii comunali din Transilvania.

Legea XI din anul 1904 (§ 12) și legea LX din anul 1913 (art. 11), privitoare la reguarea retribuțiilor notariilor comunali din Transilvania.

Decretul No. XX al Consiliului Dirigent.

Regulamentul No. 1702 din 8 Februarie 1922, promulgat cu Decretul No. 2621 din 16 Iunie 1922, publicat în Monitorul Oficial No. 73—1922.

Ordinul Ministerului de Interne No. 22170—1924.

Legea judecătorilor de Ocoale (art. 47), precum și ar. 115 din legea pentru organizarea comunelor rurale din 1908, obligă pe notarii comunali să redacteze și să scrie actele de cari ar avea nevoie locuitorii.

Deciziunea Ministerului de Interne No. 11080—1928, publicată în Monitorul Oficial No. 125—1928, prin care pe lângă însușirea izvoarelor de drept s'a stabilit felul actelor pe cari le pot redacta și taxele ce pot percepe notarii comunali pentru acestea.

Chestiunea redactării actelor de către notarii comunali s'a discutat pe larg la votarea L. O. A. L. din anul 1929, cari discuțiuni s'au publicat în Monitorul Oficial: Parea III, No. 105 din 5 Noembrie 1929, pag. 4111—4113. Cu această ocaziune s'a lămurit de către dl. Eduard Mirto, fost subsecretar de Stat la Ministerul de Interne, că notarii comunali pot redacta acte, cari nu reclamă autentificare.

Prin interzicerea notariilor comunali de a redacta acte vor fi scurtați în drepturile lor nu numai aceștia, și vor fi prejudecați îndeosebi sătenii, cari vor fi constrânși ca pentru redactarea unor simple contracte de vânzări-cumpărări, donații, testamente și altele să recurgă la birourile avocaților sau notariilor publici din centrele îndepărtate de satul lor la o distanță ce variază între 5—40 km., pierzând timpul scump, cheltuind bani mulți cu drumul, plătiind diurne martorilor și o taxă mare pentru redactarea actului, o taxă cu mult mai superioară taxei reduce, ce ar plăti-o notarului din comuna sa.

Aceste considerente le-a avut în vedere însuși dl. ministru C. Argetoianu la întocmirea proiectului de lege pentru organizarea administrației locale, votat de Senat, în sesiunea ordinară prelungită din 1920—1921, în care proiect de lege chestiunea redactării actelor de către notarii comunali s'a reglementat prin art. 93 cu următorul text:

„Notarul ese îndatorat a redacta petițiuni sau acte de notariat celor interesați, cari ar recurge la oficiul său.

Pentru acest serviciu notarul, sub pedeapsă disciplinară, nu va putea cere, nici primi o plată mai mare decât cea fixată prin tariful stabilit de delegațiunea județeană, cu avizul conform al primului președinte sau în lipsă, al președintelui Tribunalului“ (a se vedea Monitorul Oficial, debaterile Senatului No. 101 din 19 Iulie 1921).

Or, dela votarea acestui proiect de lege de către Senat nu s'au schimbat distanțele dintre sate și reședințele de judecătorii rurale, s'au schimbat însă situația materială a sătenilor, iar nemulțumirea lor din zi în zi crește. Țăranii sărăcind murmură, în Ardeal și Banat, din ce în ce mai zgomotos, amărăciunea e și mai mare, decând prin monopolul profesional creat de legea avocaților, sătenii sunt constrânși a recurge

la luminile avocaților și pentru redactarea actelor simple, privind înscrierile în Cartei Funduară și a plății avocaților taxe mult superioare taxelor percepute în trecut de către notarii comunali. Țăranii privesc aceasta ca un nou bir asupra lor.

Deci și interesele sătenilor reclamă, ca situația creată prin legea avocaților să înceteze și să li se dea posibilitatea ca pentru redactarea actelor de care au nevoie să se adreseze și notariilor comunali, dacă au încrederea în ei.

Interzicerea notariilor comunali de a redacta acte servește numai spre întărirea monopolului profesional acordat avocaților prin noua lege pentru organizarea corpului de avocați, contrar art. 10 din Constituție, care articol oprește pentru totdeauna toate privilegiile de orice natură, scutirile și monopolurile de clasă.

Interesele populației dela sate reclamă că notarii să poată și pe mai departe redacta petițiuni și acte sub semnătură privată pentru persoanele cari ar recurge la oficiul lor. Necesitatea obligării notariilor Comunali de a redacta petițiuni și acte sub semnătură privată s'a constatat și recunoscut cu ocaziunea debaterii L. O. A. L. chiar și către unii domni parlamentari cari la început erau contra acestui drept al notariilor.

Legea pentru modificarea unei dispozițiuni din legea pentru organizarea administrației locale publicată în Monitorul Oficial No. 161 din 15 Iulie 1931 a recunoscut actualilor notari drepturile câștigate (capitolul C. aliniatul penultim).

III.

La art. 142 după ultimul aliniat se va introduce un aliniat nou cu următorul text:

Funcționarii Comunelor Rurale vor beneficia de dispozițiunile legii generale de pensii tocmai așa ca și funcționarii Comunelor Urbane, Județelor și Statului.

Reșinerile cuvenite Casei Generale de Pensii se vor face de casierii mănători de bani ai comunelor și se vor vărsa acelei case cu stăte în regulă.

MOTIVARE

Acest amendament are ca scop repararea nedreptății aduse funcționarilor comunali rurali de legea generală de pensii, conform căreia ei nu au putut fi membrii la Casa Generală de Pensii, deși statutul funcționarilor publici nu face nici o deosebire între funcționarii Comunelor Urbane.

IV.

La Art. 171 aliniatul 2, șirul 1, după cuvântul „Jucării“, se vor mai adăuga cuvintele:

„Și furnituri“.

MOTIVARE

Precum reese și din textul aliniatului penultim al acestui articol cuvintele „și furnituri“ numai din eroare s'au omis din aliniatul 2.

V.

La Art. 181., după aliniatul 1 se vor introduce următoarele aliniate noi:

„Dacă cheltuielile ordinare nu pot fi acoperite din veniturile ordinare ale acestor autorități, completate cu acelea obținute pe baza aliniatului prece-

cedent, se vor putea înființa temporar cote adiționale suplimentare asupra veniturilor prevăzute la art. 72 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe, care prin derogare dela dispozițiile menționatei legi, nu vor putea depăși cotele ce le sunt afectate prin susmenționatul articol.

În cazul când se ivesc cheltuieli ocazionale urgente, cari nu pot fi acoperite din veniturile obicinuite, se vor putea înființa cote adiționale extraordinare limitate la 50% din cotele adiționale.

MOTIVARE

Veniturile ordinare din exploatarea bunurilor și întreprinderilor, din cotele adiționale prevăzute de legea pentru unificarea contribuțiilor directe precum și impozitele directe și taxele prevăzute de legea maximului în cele mai multe comune nu sunt suficiente pentru acoperirea cheltuielilor ordinare. Constatând acest fapt legiuitorul prin legea administrației locale din anul 1929 art. 430 a admis înființarea cotelor adiționale suplimentare.

Tot prin această lege art. 431 s'a admis posibilitatea de a înființa cote adiționale extraordinare.

VI.

La art. 183, după aliniatul 2 se va introduce un nou aliniat cu următorul text:

Administrațiile locale vor putea percepe și cotizațiuni benevole pentru acoperirea lipsurilor bugetare.

MOTIVARE

La cea mai mare parte a comunelor rurale constatând lipsuri bugetare legiuitorul a admis prin art. 432 modificat al legii O. A. L. înființarea cotelor benevole pentru acest scop.

VII.

La art. 189 al a), punctul 1, se vor suprima cuvintele:

„În orice caz, quantumul acestor alocații nu poate depăși suma de Lei 150.000.—“

MOTIVARE

Sunt foarte multe comune rurale în țară, în deosebi în Transilvania și Bucovina, cari au o gospodărie dezvoltată, veniturile lor ordinare variind între sumele de 2—15.000.000 lei. Aceste comune bine înțelese trebuie să întretină un aparat administrativ mai mare decât comunele mici. Limita de Lei 150.000 fiind prea redusă sumă ce însus legiuitorul a admis prin art. 454 din L. A. O. L. ca acest plafon să poată fi depășit, în cazuri bine justificate și cu aprobarea organelor tutelare respective.

VIII.

La art. 200, al. 1, șirul cinci, după cuvântul „contabilitate“ se vor adăuga următoarele cuvinte:

„...iar în comunele rurale de notarii“.

MOTIVARE

Comunele rurale neavând serviciul special de contabilitate contra-semnarea ordonanțelor de plată potrivit art. 212 din legea contabilității publice trebuie dată notarului, care conform prezentului proiect

de lege pentru organizarea administrației locale împlinește toate atribuțiunile secretarului comunal în Comunele Urbane. (art. 103 litera e). Din textul art. 213 al legii contabilității publice încă reiese că în Comunele Rurale notarul îndeplinește atribuțiunile date serviciilor de contabilitate ale județelor și comunelor urbane.

IX.

La art. 201, al. 2, șirul 1, cuvintele „Notarul, contabilul“ se vor suprima și înlocui cu cuvântul: „casierul“.

MOTIVARE

Notarul având calitatea de organ de control nu poate să fie totodată și mânuitor de bani, precum nu poate fi mânuitor de bani nici contabilul deoarece conform art. 9 din legea contabilității publice funcțiunile de contabil și mânuitor de bani sunt incompatibile între ele.

X.

La art. 205, al. 1, șirul 1, primele trei cuvinte „notarii și casierii“ se vor suprima și înlocui cu următoarele:

„Mânuitorii de bani și materiale publice“.

MOTIVARE

Notarul având calitatea de organ de control nu poate fi mânuitor de fonduri și astfel nici nu poate pune în sarcina lui întocmirea conturilor de gestiune.

Conform art. 26 din legea contabilității publice întocmirea conturilor personale de gestiune este de atribuțiunea mânuitorilor de bani.

Memoriul înaintat în cauza lucrărilor particulare.

Domnule Ministru,

Subsemnatul Președinte al Uniunii Generale a Notarilor din România, cu profund respect vă rog să binevoiți a vă însuși modificarea art. 70 din Legea Avocaților azi în vigoare în baza motivelor mai jos arătate:

1. Populația comunelor rurale a fost și este obișnuită din îndepărtate vremuri să i se redacteze în schimbul unei taxe modeste de către notarii comunali acte și lucrări oficiale cât și particulare și anume, acte de notariat.

Interesele populațiunii dela țară reclamă ca acest obicei bazat nu numai pe practică dar și pe diferite dispoziții legale să fie menținute și mai departe.

2. Decretul Nr. 20 al Consiliului dirigent a reunoscut dreptul notarilor comunali de a redacta și pe mai departe diferite acte în interesul particularilor.

Directorul General al Ministerului din Interne prin regulamentul Nr. 1702 din 8 Februarie 1922 promulgat cu decretul Nr. 2691 din 16 Iunie publicat în Monitorul Oficial Nr. 73 din 1922 a fixat taxele pentru diferitele petiții și acte făcute în interesul particularilor.

3. Tot pentru a promova și apăra interesele populațiunii dela sate, art. 47 din Legea judecătorilor de ocazie și art. 115 din legea pentru organizarea comunelor din anul 1908, obligă pe notarii comunali să

redacteze și să scrie pentru locuitorii domiciliați în acele ocale acte de care ei ar avea nevoie.

4. Chestiunea actelor de notariat a rezolvat-o foarte norocos pentru populația dela țară proiectul de lege pentru organizarea administrației locale, întocmită de dl. ministru de interne C. Argetoianu și votată de Senat în sesiunea ordinară prelungită din 1921—1922.

5. Legea pentru unificarea administrativă din 1925, (art. 372), pe lângă aceea că dă dreptul tuturor notarilor să redacteze acte fără caracter juridic (acte care nu reclamă autentificarea), în interesul particularilor pronunță simultan ca notarii din provinciile alipite, care aveau dreptul de a redacta acte în baza legilor și regulamentelor în vigoare, vor păstra și pe mai departe acest drept.

Ministerul de Interne cu deciziunea Nr. 11080 din 1928, publicat în Monitorul Oficial Nr. 125 din 1928, a fixat din nou tariful pentru actele pe care le pot redacta notarii comunali în baza diferitelor legi și regulamente.

6. Legea pentru organizarea administrației locale din anul 1929 (art. 79), obligă pe notarii comunali a redacta petițiuni pentru cei cari ar recurge la oficiul lor.

Din discuțiile privitoare la această chestiune și lămuririle date de dl. fost Secretar de Stat, Eduard Mirto, după închiderea discuției la art. 179 din Adunarea Deputaților, publicat în Monitorul Oficial, partea 3. Desbateri parlamentare Nr. 105 din 5 Noembrie 1929, pag. 4111 și 4113, reese clar, că notarii vor putea redacta și pe viitor ori ce fel de acte în afară de acelea dificile, care conform legii avocaților sunt în căderea lor (art. 37), din legea pentru organizarea avocaților.

7. Legea pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea administrației locale, etc., publicată în Monitorul Oficial, Nr. 191 din 1931, art. unic, cap. c). al. penultim, recunoaște drepturile câștigate actualilor notari și secretari proveniți din notariatul stabil.

Prin urmare este evident, că redactarea acestor acte din partea notarilor se bazează pe dispoziții legale, precum și pe o tradiție îndelungată, fiind un drept câștigat.

Cu ocazie mai remarcăm, că prin punerea în aplicare a legii noi a avocaților s'a tulburat liniștea populației dela țară, care se vede nu numai îngreunată sub acest raport, dar chiar înverșinată prin răvănirea unui drept elementar al ei, fiind obligată a face drumuri lungi, costisitoare și a plăti taxe cu mult mai aruate ca până acum pentru redactarea de către avocați a actelor mai sus amintite.

Pentru ca populația dela țară să-și recâștige liniștea avută, este imperios necesar de a modifica art. 70 din Legea Avocaților în sensul că alin. 3, 4 și 5 referitoare la actele sub semnătura privată, privind înscrierile în Cartea Funduară, să fie scoasă din vigoare, dând dreptul notarilor de a redacta și pe mai departe astfel de acte.

Primiti. Vă rog. Domnule Ministru, asigurarea distinselor noastre considerațiuni.

Președinte:

ALEXANDRU COMȘA,

Memoriul înaintat în cauza salarizării.

Domnule Ministru,

Salariile notarilor comunali s'au fixat pentru județe cu ordinul No. 47 K., 8 Ianuarie 1932 și 139 K., 11 Ianuarie 1932. La stabilirea acestor salarii însă nu s'a ținut seama de salariile ce de drept se cuvin notarilor comunali.

În memoriile noastre precedente am arătat că diferitele sporuri de scumpete din eroare nu s'au calculat asupra indemnizației speciale, recunoscută ca parte integrantă din salariul de bază. Ministerul de Interne, Direcțiunea Administrației Generale și Locale prin ordinul No. 3877 C. din 27 Martie 1930, adresat dlui prefect al jud. Năsăud, a constatat că „plata diferenței de accesorii cuvenite notarilor comunali la indemnizația specială urmează a se face până la 1926 de către aceleași autorități, cari le-au plătit și salariile dela 1 Ianuarie 1926 până la 1930. Plata acestor diferențe de accesorii se va face de către Stat, deoarece dela această dată notarii comunali au devenit funcționari de stat, iar dela 1 Februarie 1930 de către comunele respective“. Tot din acest sens s'a dispus de către Ministerul de Interne, Direcțiunea Județeană prin ordinul No. 6638 J., 9 Iulie 1929, No. 4354 J., 22 Aprilie 1929 și No. 6941 J., 18 Decembrie 1929.

Ministerul de Interne constatând deci că stabilirea salariilor pe anii precedenți, inclusiv 1929, s'a făcut în mod greșit, a recunoscut că plata accesorierilor la indemnizația specială pe anii 1926—1929 inclusiv are să se facă de către Stat.

Asfel fiind salariile cuvenite notarilor comunali pe anul 1929 nu sunt cele arătate în statutul No. 7 pentru retribuțiunile notarilor anexat la bugetul Ministerului de Interne și în ordinele circulare No. 47 K., din 8 Ianuarie 1932 și 139 K., din 11 Ianuarie 1932, ci cele cuprinse în tabloul aci anexat.

Prevăzându-se în bugetul Ministerului de Interne retribuțiunile notarilor în baza unei calculări greșite — salarii derizorii — acești umili funcționari ai Statului sunt amenințați în existența lor. Notarilor comunali dela care legea cere ca „să fie absolvenți ai școlii de notari cu bacalaureat sau licențiați în drept“, li s'au fixat pe anul 1932 salarii mult inferioare gradului funcționarilor lor, cei mai mulți dintre ei fiind retribuiți mai slab și decât personalul de serviciu al Ministerului de Interne, decât gardienii publici și decât sergentii instructori ai Jandarmeriei, dela cari nu se cere altă calificatie decât patru clase primare. Cel mai mare salariu pentru 60 notari s'a fixat la Lei 4600, un salariu mult inferior șefului de garaj, pentru care s'a prevăzut o retribuțiune lunară de Lei 5500, iar cel mai mic salariu pentru 3290 notari s'a fixat în Lei 2200, care salariu este mult inferior salariului de 2550 lei, stabilit pentru camerierii cl. II-a din Ministerul de Interne. Din această comparație reese clar nedreptățirea mare ce li s'a făcut notarilor comunali.

La fixarea salariilor notarilor pe județe încă s'au cauzat noi prejudicii notarilor comunali prin faptul acela, că salariul lunar de Lei 4600 stabilit pentru 60 notari, nu s'a încuviințat decât pentru 14 notari, așa că și la repartizarea salariilor s'au făcut economii bugetare în dauna funcționarilor cei mai crosți ai Statului.

Pentru a repara nedreptățile aduse notarilor co-

numați cu profund respect, Vă rugăm, Domnule Ministru, să binevoiți a aproba ca să se rectifice repartiția salariilor notarilor de județe, astfel ca toate locurile mai bine dotate să fie distribuite, luând în considerație pregătirea și vechimea în funcțiune a notarilor și ca diferența între salariile fixate în statul 7 anexat la Bugetul Ministerului de Interne și între salariile convenite de drept notarilor comunali să o suporte comuna interesată.

Pentru susținerea desideratelor noastre, invocăm faptul că notarii comunali îndeplinesc diferite servicii în interesul comunelor și că această cheltuială n'ar însemna pentru comune o nouă sarcină față de trecut, deoarece ea este numai o mică parte a salariului notarului suportat în anul trecut în întregime de către comune.

Cu deosebită stimă:

Președinte,

ALEXANDRU COMȘIA.

Consilieri:

PETRE POPOVICI,

Dr. VALER POP.

ROMUL SABĂU.

Memoriul înaintat în cauza modificării legii administrative.

Domnule Ministru,

Subsemnatul Președinte al Uniunii Generale a Notarilor Comunali din România, împuternicit prin hotărârea adunării generale, ținută la 22 Noembrie 1931 în București, cu profund respect vă supunem proiectele de amendamente ale noastre, privitoare la proiectul de lege pentru Organizarea Administrației locale, care proiecte de amendamente exprimă dezideratele Corpului Notarial.

Aceste deziderate le rezumăm în următoarele:

1. *Funcționarii comunelor rurale să se bucure de aceleași drepturi ca și funcționarii de Stat, aplicându-li-se integral statutul funcționarilor publici și legea pensiilor.*

2. *Notarul să fie reprezentantul puterii centrale, organ de inițiere, colaborare și control imediat al Statului în administrația comunelor rurale. El să poată fi ținut în îndeplinirea atribuțiilor sale de anul sau mai mulți subnotari după aventurile serviciului, recrutați în aceleași condițiuni ca și notarul.*

Notarul să fie ofiter al Stărilor Civile.

3. *Notarii și subnotarii să fie numiți de către Prefect, cu avizul conform al Comisiunii județene pentru propuneri de numiri și înaintări, din care Comisie să facă parte și delegatul Notarilor din județul respectiv.*

Ei să se bucure de stabilitate în funcțiune și în locul unde funcționează, să nu poată fi transferați decât la cererea lor în locurile vacante sau prin consimțământul reciproc unul în locul altuia.

4. *Notarii să aibă ca studii bacalaureatul și școala superioară administrativă și cel puțin trei ani de practică în administrația comunală.*

5. *Funcțiunea de notar să corespundă funcției de șef de birou, iar cea de subnotar să corespundă funcției de impiegat.*

Notarii și subnotarii să aibă drept la înaintare în grad pe loc după merit până la gradul de șef de serviciu și gradații după vechime.

Notarilor cari au absolvit școala de notari în anul 1913, 1914 și următorii și au fost mobilizați, să li se socrată timpul pentru încadrare, grație și pensiiune dela data când aveau dreptul de a fi numiți în funcțiune, precum s'a procedat față de învățători.

6. *Notarii și subnotarii să primească dela Stat salariile, iar dela comune pentru serviciile făcute în interesul lor locuință corespunzătoare în natură sau indemnizații de chirie potrivit împrejurărilor locale, încălzit, iluminat și indemnizații de transport.*

7. *În caz dacă Statul din considerente bugetare nu va putea plăti pe subnotari, comunele vor lua această sarcină asupra lor.*

7. *Notarul să fie obligat a redacta petitiuni și acte sub semnătură privată inclusiv actele privind înscrierile în Cartea Funduară.*

8. **SĂ SE RESPECTE TOATE DREPTURILE CĂȘTIGATE DE ORICE NATURĂ ALE NOTARILOR.**

9. *Pentru asanarea finanțelor comunelor rurale, propunem să li se admită comunelor cote adiționale suplimentare și extraordinare, precum și cotizațiuni benevole pentru acoperirea lipsurilor bugetare.*

Sperând că aceste deziderate vor fi luate în considerație. Vă rugăm, a primi, Domnule Ministru, asigurarea profundului nostru respect.

Președinte:

ALEXANDRU COMȘIA.

Consilieri:

PETRU POPOVICI,

Dr. VALER POP.

ROMUL SABĂU.

Anteproiectul Uniunii per'ru modificarea legii avocaților.

Domnule Deputat,

Domnule Senator,

Articolul 70, alineatele 3, 4 și 5, din legea pentru organizarea Corpului de Avocați, ținând interesele atât ale notarilor publici, cât și ale notarilor comunali, cu onoare apelăm la simțul de dreptate al Domniei-Voastră și Vă rugăm, ca pentru repararea nedreptății adusă notarilor comunali prin onorarea lor de a redacta acte sub semnătură privată pentru sătenii cari ar recurge la oficiul lor, să binevoiți a Vă însuși anexatul anteproiect, însoțit de expunere de motive și a-l supune votului Parlamentului.

Primiti, Vă rugăm, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte:

ALEXANDRU COMȘIA.

Consilieri:

PETRU POPOVICI,

Dr. VALER POP.

ROMUL SABĂU.

ANTEPROIECT DE LEGE

pentru

modificarea art. 70, aliniatele 3, 4 și 5, din Legea pentru organizarea Corpului de Avocați din 28 Decembrie 1931.

Articol unic:

Articolul 70, aliniatele 3, 4 și 5, din Legea pentru organizarea Corpului de Avocați din 28 Decembrie 1931, să modifice precum urmează:

Articolul 70, alineatul 3:

În provinciile alipite de peste Carpați și Bucovina notarii publici vor putea redacta toate actele, care prin legile lor organice și alte legi sunt date în atribuțiunea lor.

Alineatul 4:

Deasemenea în aceste provincii actele sub semnătură privată privind înscrierile în Cartea Funduară, vor putea fi redactate și de notarii comunali.

Alineatul 5:

Notarii comunali își păstrează și pe viitor dreptul de a redacta petiții și acte sub semnătură privată pentru cei interesați, cari ar recurge la oficiul lor.

Expunere de motive.

Dispozițiunile art. 70, aliniatele 3, 4 și 5 din legea pentru organizarea Corpului de Avocați, promulgată în Monitorul Oficial No. 301 din 28 Decembrie 1931 nu a fost cuprinsă în proiectul de lege, întocmit de Uniunea Avocaților (a se vedea Mon. Of., partea III-a No. 66 din 12 Septembrie 1930, pag. 3335).

Aceste aliniate au fost introdusă în textul legii în baza amendamentelor propuse și admise de adunarea deputaților în ședința din 20 Martie 1931, fără nici o discuție (a se vedea anexa la ședințele din 17, 19 și 20 Martie 1931, publicată în Mon. Of., partea III-a, No. 65 bis, 67 bis, 68 bis din 13 Mai 1931, pag. 20).

Asupra acestor aliniate Consiliul Legislativ recunoscându-le, nu a putut aviza. Dispozițiunile cuprinse în ele însă sunt învădită contrazicere nu numai cu Legea pentru autentificarea actelor, Codul Civil, Regulamentul Cărții Funduare din provinciile alipite și cu alte legi, ci sunt chiar neconstituționale, deoarece ele creează un monopol profesional pentru avocați, or art. 10 din Constituție opreste pentru totdeauna toate privilegiile de orice natură, scutiunile și monopolurile de clasă.

Alineatul 3 este în contrazicere chiar și cu alineatul 2 din acelaș articol.

Legea pentru organizarea Corpului de Avocați (art. 280), recunoaște arărilor din Basarabia și Bucovina drepturile câștigate. Adoptând deci legiuitorul principiul respectării drepturilor câștigate urma ca să-l aplice și pentru notarii publici cât și pentru notarii comunali.

Aliniatele din chestie introduse prin amendamente sunt deci contrarii chiar și principiului respectării drepturilor câștigate, accentuat de dl. Voicu Nițescu, Ministrul Justiției în expunerea sa făcută în ședința Senatului din 28 Martie 1931 (a se vedea Mon. Of., partea III, No. 51, din 18 Aprilie 1931, pag. 1826, coloana 3, alineatul ultim).

Dreptul notarilor de a redacta petiții și acte sub semnătură privată este un drept câștigat al lor, recunoscut atât de L. U. A. din 1925, cât și de L. O. A.

L. din 1929, precum și legea pentru modificarea L. O. A. L., publicată în Monitorul Oficial, No. 161, din 15 Iulie 1931, cap. (C), alineatul penultim.

Dreptul notarilor comunali de a redacta petiții și acte în materie grațioasă li s'a recunoscut în baza practicei și uzului de veacuri nu numai prin jurisprudență ci și prin diferite legi, regulamente, circulare ministeriale etc.

Astfel Regulamentul serviciului interior pentru notarii comunali din Transilvania No. 126000—19020 M. I., prin care Ministerul de Interne, având în vedere interesele populației dela sate și ținând seamă de obiceiul pământului, în baza autorizațiunei dată lui de legea XX din anul 1901 reglementează dreptul și datoriile notarilor comunali și cu privire la redactarea actelor în interesul particularilor.

Circuara No. 47300—904 prin care Ministerul de Interne stabilește natura lucrărilor particulare, cari lucrări se pot executa de notarii comunali din Transilvania.

Legea XI din anul 1904 (§ 12) și legea LX din 1913 (art. 11) privitoare la regularea retribuțiilor notarilor comunali din Transilvania.

Decretul No. XX al Consiliului Dirigent.

Regulamentul No. 1702 din 8 Februarie 1922 promulgat cu Decretul No. 2621 din 16 Iunie 1932 publicat în Monitorul Oficial No. 73—1922.

Ordinul Ministerului de Interne No. 22179—1924.

Legea judecătoriilor de Ocoale (art. 47) precum și art. 11 din legea pentru organizarea comunelor rurale din 1908 obligă pe notarii comunali să redacteze și să scrie actele de cari ar avea nevoie locuitorii.

Deciziunea Ministerului de Interne No. 11080—1928 publicată în Monitorul Oficial No. 125—1928 prin care pe lângă însirarea izvoarelor de drept s'a stabilit felul actelor pe cari le pot redacta și taxele ce pot percepe notarii comunali pentru acestea.

Chestiunea redactării actelor de către notarii comunali s'a discutat pe larg la votarea L. O. A. L. din anul 1929, cari discuțiuni s'au publicat în Monitorul Oficial Partea III No. 105 din 5 Noemvrie 1929 pag. 4111—4113. Cu această ocaziune s'a lămurit de către dl. Eduard Mirto, fost subsecretar de Stat la Ministerul de Interne, că notarii comunali pot redacta acte cari nu reclamă autentificare.

Prin interzicerea notarilor comunali de a redacta acte vor fi scuturați în drepturile lor nu numai aceștia, ci vor fi prejudiciați în deosebi sătenii, cari vor fi constrânsi ca pentru redactarea unor simple contracte de vânzări-cumpărări, donatii, testamente și altele să recurgă la birourile avocatilor sau notarilor publici din centrele îndepărtate de satul lor la o distanță ce variază între 5—40 km. pierzând timpul scump, cheltuind bani mulți cu drumul, plătiind diurne maritorilor și o taxă mare pentru redactarea actului, o taxă cu mult superioară taxei reduse ce ar plăti-o notarului din comuna sa.

Aceste considerente le-a avut în vedere însuși dl. Ministru C. Argetoianu la întocmirea proiectului de lege pentru organizarea administrațiunii locale, votat de Senat în sesiunea ordinară prelungită din 1920—1921 în care proiect de lege chestiunea redactării actelor de către notarii comunali s'a reglementat prin art. 93 cu următorul text:

„Notarul este îndatorat a redacta petițiuni sau acte de notariat pentru cei interesați, cari ar recurge la oficiul său.

Pentru acest serviciu notarul sub pedeapsă disciplinară, nu va putea cere, nici o plată mai mare decât aceea fixată prin tariful stabili de delegațiunea județeană, cu avizul conform al primului președinte sau în lipsă, al președintelui Tribunalului". (a se vedea Monitorul Oficial, debaterile Senatului No. 101 din 19 Iulie 1921).

Or, dela votarea acestui proiect de lege de către Senat nu s'au schimbat distanțele dintre sate și reședințele de judecătoria rurale, s'a schimbat însă situația materială a sătenilor, iar nemulțumirea lor din zi în zi crește. Țăranii sărăcind murmură, în Ardeal Banat, din ce în ce mai zgomotos, amărăciunea e și mai mare, de când prin monopolul profesional creat de legea avocaților, sătenii sunt constrânși a recurge la luminile avocaților și pentru redactarea actelor simple privind înscrierile în cartea fonduară și a plății avocaților taxe mult mai superioare taxelor percepute în trecut de către notarii comunali. Țăranii privesc aceasta ca un nou bir asupra lor.

Deci și interesele sătenilor reclamă, ca situația creată prin legea avocaților să înceteze și să li se dea posibilitatea ca pentru redactarea actelor de care au nevoie să se adreseze și notarilor comunali dacă au încrederea în ei.

Interzicerea moartilor comunali de a redacta acte servește numai spre întărirea monopolului profesurii acordat avocaților prin noua lege pentru organizarea corpului de avocați.

Memoriul înaintat în cauza armonizării retribuțiilor salariaților publici.

Domnule Ministru,

Subsemnatul Președinte al Uniunii Generale a Notarilor Comunali din România, luând cunoștință de proiectul de lege pentru armonizarea retribuțiilor funcționarilor publici, cu profund respect vă rugăm să binevoii a lua în considerare la încadrarea notarilor următoarele deziderate ale noastre:

Notarii comunali să fie încadrați în gradul de retribuțiune corespunzător șefului de serviciu, — inclusiv.

Subnotarii comunali să fie încadrați în gradul de retribuțiune corespunzător gradului de impiegat, putând înainta ca și notarii comunali.

Intrucât numirile funcțiunii respective, gradele de până acum se vor schimba, cerem ca salariile notarilor și subnotarilor să fie fixate în sumele pe care le primesc alți funcționari cu o pregătire similară.

Atât notarii cât și subnotarii să aibă drept la gradații de câte 25% după ultima retribuțiune, care se acordă din 5 în 5 ani impliniți de activitate. Actualilor notari și subnotari să li se acorde aceste gradații ținându-se seamă de vechimea lor în serviciu. Anii serviți ca subnotari sau în altă funcțiune publică să se ia în considerare la acordarea gradațiilor.

Notarilor cași au absolvat școala de notari în anul 1913—1914 și următori și cari au fost mobilizați, să li se socotească timpul pentru încadrare, gradație și pensiuine dela data când aveau dreptul de a fi numiți în funcțiune.

În afară de retribuțiunea de bază și gradații, notarii și subnotarii să primească suplimente de ramie și localitate după greutatea tammare și gradul de scumpete a vieții din fiecare comună.

Insemnătatea funcțiunii de notar în administrația publică, precum și pregătirea superioară ce li se cere notarilor comunali, justifică pe deplin echivalarea funcțiunii de notar cu funcția de șef de birou și legea U. A. din anul 1925 le-a recunoscut notarilor gradul de șef de birou, iar potrivit statutului funcționarilor publici — școlii superioare cerându-se pentru funcția de șef de birou — funcția de notar pentru care se cere aceeași pregătire nu poate fi considerată inferioară funcției de șef de birou, în consecință deci notarului i se cuvine de drept gradul de șef de birou. Aceleași considerente justifică acordarea gradului de impiegat pentru subnotari.

Înaintarea pe loc în grad după merit și acordarea gradațiilor din 5 în 5 ani este justificată prin faptul că numărul funcțiilor superioare în administrația statului în deosebi la servicii exterioare (primprevor, funcțiuni la prefecturi, inspectoratele ministerele etc.) este foarte redus, notarii nu au posibilități de înaintare în grad. Înaintarea gradațiilor și pentru notari și subnotari nu este o inovațiune deoarece de aceste gradații se bucură și alte categorii de funcționari publici precum; medicii sanitari (L. O. S. art. 244, 245) corpul didactic (L. inv. art. 157 și L. In. Sec. art. 98), Socolirea anilor pentru încadrare, gradații și pensiuine absolvenților de școale de notari mobilizați în războiul mondial, se întemeiază pe legea prin care li s'a acordat acest drept învățătorilor.

Notarilor comunali fără excepțiune își au reședința lor în sate, unde în genere traiul vieții pentru funcționarii cari sunt avizați numai la retribuțiunea lor, — este mult mai scump decât la orașe. La sate numai ca consumatori platesc mai scump orice articole de prima necesitate (ceace este de altcundă și natural, micii comercianți dela sate având și cheltuieli cu transportul mărfurilor dela oraș, cari cheltuieli precum și pierderea de timp a lor, cu tot dreptul le încasează dela consumatori), în foarte multe locuri însă nu și-le pot procura de loc — fiind astfel constrânși a se prevedea cu articolele necesare la prăvăliile sau în piețele centrale comerciale mai îndepărtate, ceace pentru funcționarii dela sat înseamnă un plus de cheltuieli pentru transportul dela acel centru și pierdere de timp.

Ceeace privește târguiețile dela sătenii producători, experiența a dovedit că săteanul ori nu vinde de loc produsele sale funcționarilor, ori dacă le vinde le cere un preț mai mare decât prețul de piață din oraș, constrângându-i astfel să se aprovizioneze și cu produse agricole din piața orașului sau centrului comercial mai apropiat.

Statutul funcționarilor publici oprind pe funcționari să facă șiarendășie, notarii nu vor putea arenda pământ nici pentru a-și asigura produsele agricole de care au nevoie în gospodăriile lor.

Funcționarii dela sate cu copii mai au însă în plus și cheltuielile mari pentru educația și instrucțiunea copiilor lor, pe cari la sate nefiind decât școli primare, trebuie să-i trimită la școlile din oraș. Or astfel de cheltuieli funcționarul orășean nu are să le suporte și atunci pentru ea să fie pus în inferioritate funcționarul dela sat cu mai multe nevoi și necazuri — față de funcționarul dela oraș.

Suplimentul de localitate trebuie privit ca un mijloc de egalizare relativă a condițiilor de viață ale funcționarilor.

La stabilirea procentului de localitate va trebui să se aibă în vedere numărul locuitorilor, școlile secundare, instituțiile publice, condițiile economice, depărtarea comunei de reședința dela oraș și alte date din cari s'ar putea constata condițiile de viață în comuna respectivă.

Sperând că aceste considerente vor fi luate în considerațiune, vă rugăm binevoii a primi, Domnule Ministru, asigurarea profundului nostru respect.

Președinte:

ALEXANDRU COMȘIA.

Consilieri:

PETRU POPOVICI,

ROMUL SABĂU.

DR. VALER POP.

MOȚIUNE

votată în adunarea generală a Reuniunii Notarilor jud. Alba.

1. Notarii cer, că după un serviciu de 5 ani să devină înamovibili pentru că omul în comunele rurale e silit a-și creia o gospodărie, pe care nu o poate părăsi așa ușor ca funcționarul de oraș, apoi interesul unei bune administrații locale cere ca notarul să cunoască bine oamenii, situația și împrejurările locale.

2. Să se facă o lege generală de salarizare sau să se pună în practică legea Mamoilescu. Să se facă un minim și un maximum de salar și să se pună capăt anomaliilor de astăzi când unii au salarii princiere și cei mulți n'au nici strictul necesar. În legătură cu aceasta să se pună în aplicare legea comunului pentru că unii prea să lăfăiesc în venite și cei mulți duc lipsă chiar și în trebuințele de prima necesitate.

Salarizarea funcționarilor administrativi să nu fie mai slabă ca a celorlalte tagme de funcționari pentru că este nu numai rușinea, dar și batjocură, ca salarul unui notar ori secretar de plasă să fie mai mic ca unui servitor de cancelarie.

Tot în legătură cu salarizarea să se majoreze și adausul familiar, pentru că adausul familiar de astăzi abia este ceva mai mult ca nimica și pentru că este o nedreptate socială strigătoare la cer, ca un funcționar necăsătorit să beneficieze de aceeași sumă ca cel încărcat de copii.

Salariile să se plătească regulat la 1 a fiecărei luni anticipativ așa cum se plătește în țările din Occident. Admitem, că statul poate ajunge în jenă financiară nă nu-și poată plăti funcționarii la timp, atunci însă să se plătească întâi cei mici și mulți și nu cum spre nemulțumirea generală se întâmplă astăzi când cei mari își iau defurile înainte și cei mici trebuie să aștepte în neagră mizerie luni de zile.

3. Să se facă o lege de calificare a funcționarilor publici pentru ca tineretul să o aibă la mână când vrea să se dedice unei cariere.

Abateri dela lege, excepții și ușite pentru partizani să nu se admită.

4. Să se înființeze școli administrative pe lângă universității ori să se deschidă școli de notari similare cu cele din Ardeal și Banat și în vechiul regat și în

Basarabia. Talpa țării este țaranul, peste 80% din populația țării locuiește în comune rurale, aproape toată puterea națională a țării e bazată pe comune rurale și ou toate acestea pentru îmbunătățirea administrației comunei rurale nu se face nimica.

Cerem ca și în vechiul regat și în Basarabia comuna rurală să fie administrată de notari bine calificați și bine pregătiți de talia celor din Ardeal și Banat și în acest scop să se deschidă urgent școli de notari și în vechiul regat și în Basarabia. Cerem cu toată insistența acest lucru pentru că dela aceasta așteptăm ridicarea nivelului social al notarului comunal. Dacă pe lunga graniță a țării ar sta veghe o administrație bună cu notari români bine calificați și bine pregătiți, altcum ar fi situația la granițele noastre.

5. Notarilor să li se dea iarăși dreptul avut de a călători cu reducere și fără dimită pe C. F. R. Experiența dovedește, că restrângerea călătoriilor cu reducere pe C. F. R. aduce numai pagubă C. F. R.

6. În interesul populației dela țară, să se asigure și pe mai departe dreptul notarilor comunali de a face petiții și acte extraprocesuale de orice natură pe lângă taxele moderate statornite de Ministerul de interne azi în vigoare.

7. Să se facă în fiecare comună rurală o judecătorie de pace constătătoare din notar, primar și doi delegați ai consiliului comunal, cari să încerce a face pace între locuitorii pricinași și cari să fie datori a lua învoelile în scris având dreptul a judeca până la valoarea de 1000 lei, partea nemulțumită putând apela cauza cu o simplă cerere verbală la judecătoria de ocol. Tot până la valoarea de lei 1000 să poată judeca și contravențiile de câmp și pădure cu dreptul de a aplica și amenzi până la acea sumă. Toate acestea în interesul populației dela țară.

8. Autoritatea superioară să aibă față de funcționarii subalterni și în special față de notar mai multă inimă și mai multă bunăvoință.

Mai ales se face abuz cu suspendări pripite și cu mutările în așa zisul „interes de serviciu“. Se aruncă pe drumuri și prin aceasta se nimicesc materialmente și moralmente familii întregi și fără nici o vină. Cerem, ca statutul funcționarilor publici să statorească și raportul dintre funcționarul superior și inferior, apărând pe cel inferior față de eventuala tiranie și abuz de autoritate a celui superior.

Între șef și subaltern trebuie să fie legătură sufletească bazată pe stîmă și încredere reciprocă, numai așa se pot face lucruri bune și frăneice.

9. Cerem, că notarul să fie capul administrației de stat, județ și comună în comuna rurală. Aceasta nu în interesul notarului, ci în interesul țaranului, care fiind talpa țării și nădejdea statului român are drept să ceară, ca să fie administrat bine, cinstit, cu tact și pricepere.

10. Cerem, ca notarul să fie ofițer al stării civile, nu numai pentru că în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș chiar și în baza tradiției numai notarul poate fi ofițer al stării civile, ci pentru că primarul nu este capabil de această slujbă. În părțile ardelen, dacă notarii ar lăsa pe primari să conducă singuri regiștrele de stare civilă, în mai puțin de o lună de zile registrele s'ar încurea, primarii toți ar fi pasibili de pedeapsă și mulți dintre ei ar ajunge la parchet.

1. Cerem, ca să se introducă vechea autoritate și prestigiu al administrației. Ca să putem ajunge la aceasta trebuie întâi cultura generală și apoi profesională, trebuie continuitate și înamovibilitate, trebuie

trecut întâi prin posturile inferioare și numai mai târziu ajuns la cele superioare, trebuie ca funcționarii administrativi să fie plătiți cinstit și trebuie administrația în ce privește alegerile scoasă de sub tutela justiției pentru că administrația trebuie să fie a doua justiție în țară.

12. În comisiile de impunere în ce privește comunele rurale să se numească totdeauna și notarul comunei, care cunoaște și legile de impuneri și cunoaște și referințele și situația materială a oamenilor din comuna sa.

13. Și până ce se va ajunge la inamovibilitate, cerem, ca fiecare notar în drept să fie declarat stabil pentru că o recentă decizie a Curții de Casație spune, că dreptul în contencios și-l poate valida funcționarul numai dacă are stabilitate.

14. Se constată că dela punerea în aplicare a contabilității în partidă dublă la percepțiile fiscale și la comunele rurale agendele s'au înmulțit și îngreuiat în așa măsură, încât notarii nu vor mai putea face și încasările veniturilor statului cu acest nou sistem fără ca să nus uferă administrația, cerem deci desărci-

narea notarilor dela încasarea impozitelor și numirea agenților conform legii contribuțiilor publice.

15. Notarii protestează energetic, că ei sunt singura categorie de funcționari publici, cărora nu li se acordă după salariul de bază sporurile legale cuvenite. Un funcționar de stat ori județean cu salar de bază de lei 1200, are la mână lunar lei 8—9000, până când un notar comunal cu acelaș salar de bază nu are nici jumătate.

Abia în anul 1930 li s'a făcut notarilor din Ardeal și Banat în această privință dreptate prin tabloul Dir. Min. Cluj aprobat de Ministerul de Interne sub Nr. 9641—1930.

Acum interpretarea acestui drept câștigat, al notarilor din Ardeal și Banat în urma modificării legii administrative se face iară greșit și în detrimentul notarilor, cari în cele din urmă vor fi siliți a-și valida dreptul lor câștigat pentru prezent cât și pentru trecut în justiție.

IOAN FLORIAN.

Președ. reum. notarilor din
jud. Alba.

Adunarea notarilor comunali din județul Târnava-Mică.

— Doleanțe și constatări —

Zilele acestea, s'a ținut în marea sală a prefecturii județului T.-Mică adunarea notarilor comunali sub președinția dlui Teofil Onișca notarul comunei Bălăușeri asistat de dl Ion Bucur secretarul organizației.

Din discuțiile ce au urmat în adunare s'au desprins următoarele doleanțe și s'au constatat o serie de lucruri ce pune în mare îngrijorare acest corp.

1. Corpul notarilor din întreaga țară în special cel din teritoriile unite este la o grea răscruce, redevinut funcționari de stat, salariile lor sunt derizorii, ele variind între 2200—4600 — pe când ca funcționari comunali, erau între 4600—9900.

2. Prin legea de organizare a corpului de avocați, notarilor din Ardeal și Banat li s'au interzis formal și sub sancțiuni penale de a mai redacta acte sub semnătură privată necesare la înscrieri de carte funduară.

3. Administrația rurală a fost cu totul desorganizată. Desele schimbări de legiuiri și demagogia politică au zdruncinat atât autoritatea cât și pe notarul rural, reducându-i rolul la acela de agent electoral.

4. Ei au fost comunali, pe urmă funcționari de stat, iar comunali pe urmă și funcționari comunali și de stat, adică nici una nici alta.

5. Încasarea impozitelor a fost stâmpenită de atmosfera creiată de o desantată demagogie și deci nu este viva organelor de administrație, adică a notarului, că rezultatul încasărilor a fost slab.

6. Din aceste motive, corpul notarilor cere insistent să și în Ardeal încasarea impozitelor să se dea în competența organelor speciale de percepere, deoarece notarii nu primesc nici retribuție pentru încasarea lor și nici remizele prevăzute de legile în vigoare.

7. Notarul comunal fiind axa administrației rurale, este foarte natural că de situația lui depinde mersul afacerilor publice, deci numai restabilind rolul și autoritatea lui în angrenajul administrativ, se poate aștepta la o bună administrație rurală.

Rugare către toți membrii Uniunii.

Revista are nevoie de o largă informație asupra vieții noastre profesionale.

Avem în toată țara membri cari trăiesc realitatea cea adevărată a vieții de slujbaș obștesc.

Este o datorie colegială să fim informați despre tot ce vine în legătură cu viața și cu profesia noastră. Dar nimeni nu se gândește să ne dea acest concurs, pentru ca Revista să fie și mai bogat cuprinzătoare decât este. Tot ce ni se va trimite e bine să poarte semnătura. Noi vom păstra discreția.

Deasemenea avem nevoie de articole (scurte și scrise pe o singură parte) privitoare la problemele funcționărești.

Rugăm deci concursul tuturor colegilor.

**Citiți și răspândiți
Administrația Română**

Unificarea administrativă și legiuirea referitoare a statului român întregit.

Paralelismul autorităților.

(Urmare)

Am amintit, că L. P. O. A. L. pune în față principiul autorității statului cu principiul autonomiei locale, creând și instituind în consecință pe toată scara ierarhică autorități de stat, paralel cu organismele autonome locale, *pe cari fatalmente le expune unei lupte fratricide neînclinate, care va împiedeca orice progres și va stânjeni orice început de consolidare.*

Autonomia concepută de lege, evident este în contradicție cu dispozițiile art. 108 din Constituție, care în alineatele 1 și 2 dispune, precum urmează:

„Instituțiile județene și comunale sunt regulate de legi.

Aceste legi vor avea de bază *descentralizarea administrativă*“.

Autonomia în forma ei legiferată este cu totul altceva, atacând direct principiul autorității statului.

Accentuăm convingerea noastră nestrămutată, că în organizația noastră de stat principiul autorității cel puțin pentru un secol trebuie să primeze asupra principiului autonomiei.

Situația noastră geografică și politică, structura primitivă a societății noastre, curentele sociale periculoase, cari ne bat la porți și cari în vecini au distrus o civilizație cu tot ce a avut mai bun și munca de veacuri a generațiilor, — *toate aceste ne avertizează cu o seriozitate înspăimântătoare, că pentru lozinci democratice răsunătoare nu putem părăsi linia trasată de strămoși și tradiția statornică în istorie, pentru națiunea noastră, ca element de ordine, siguranță și stabilitate în portile de răsărit ale Europei.*

Să vedem acum un tablou comparativ:

Autorități de stat :	Organe autonome :
I	
Ministerul de interne,	Comitetul central de revizuire.
	1. Comitetul local de revizuire.
II.	
Directoratul Ministerial	2. Consiliul asociației județelor.
	3. Delegația cons. asociației județelor și președintele ei.
1. Prefectul	1. Consiliul județean.
	2. Delegația consiliului județean.
III.	
2. Primpreztorul și pretorii.	3. Președintele delegației consiliului județean.
	1. Cons. comunal și sătesc.
IV.	
	2. Delegația consiliului.
	3. Primarul.

Deja la prima privire bate la ochi, că în locul cel mai important, la temelie a vieții administrative: în comune, lipsește cu totul reprezentanții statului.

Menționăm, că în viața administrativă comunală pretorul n'are rol de directivă, ci numai un rol cu totul

sters de control. Menținerea lui, — în situația, ce i s'a creat, — e cu totul superfluă, neavând nici el, — în tocmai ca directorii la regiuni, nici o atribuție de seamă, mai ales, dacă se vor pune în funcțiune posturile de inspectori județeni, preconizate de art. 263 din lege. Leafa lor e o cheltuială superfluă și inutilă pentru stat, osândit astfel de a suporta taxele unor experimentări.

Organe importante și cu rol vădit, rămân la comune și județe consiliile cu emanațiile lor; la regiuni comitetele locale de revizuire, iar pe lângă ministerul de interne: comitetul central de revizuire.

Aceste pe lângă atribuții consultative au și atribuții administrative, dar mai ales atribuții jurisdicționale, ceiace e cu totul contrar principiului, — modern unanim recunoscut: *al separațiilor puterilor în stat.*

În acest punct legea vine inflagrantă în contradicție cu dispozițiile art. 107 din Constituție, pe cari le reproducem textual:

Art. 107:

„Autoritățile speciale de orice fel, cu atribuțiuni de contencios administrativ, nu se pot înființa. Contenciosul administrativ este în căderea puterii judecătorești, conform legii speciale“.

Am menționat pe scurt inconvenientele mari ale amestecului corporațiilor de orice fel în executiva administrativă, pe lângă cari însă avizele obligatorii ale delegațiilor diferitelor consilii, și în special cele ale comitetelor locale și comitetului central de revizuire sunt o adevărată nenorocire, care imobilizează complet mai ales ministerul de interne, răvindu-i orice posibilitate de acțiune și mișcare liberă, și aservindu-l cu totul comitetului central.

Îată la ce rezultate duce, dacă proiectele de lei sunt făcute de teoreticieni desrădăcinați de viața practică și legile sunt votate de mase amorte comise în marea lor majoritate de analfabefi în materie de drept administrativ.

În rezumat la acest camin constatăm, că organele paralele: de stat și autonome, nu fac altceva, decât să împiedecă recioroc și duc o luptă surdă de conflicte continue, în a căror soluționare se va exhausta și toată activitatea organelor de tutelă și control.

2. NEGLIJAREA INTERESELOR NAȚIONALE.

Istoriograful nepreocupat, care va scrie odată despre dezvoltarea vieții noastre administrative, — de sigur va rămânea surprins de evidentă miopie întru apărarea intereselor naționale superioare

Mussolini într'unul din discursurile sale a fixat adevărul imutabil declarând, că „scopul statului este, ca națiunea să fie tare“, ceiace se poate realiza numai prin conlucrarea armonică a tuturor factorilor economici, financiari, sociali și naționali, sub supravegherea și diriguirea directă a puterii iresistibile a statului manifestată prin activitatea administrației.

Și, fără îndoială, dogma supremă în opera de consolidare a statului trebuie să fie neest principiul.

Dar tocmai aci este lacuna fundamentală a legii.

Cele patru sisteme de ocârmuiri ale trecutului au disparat forța de rezistență și de acțiune a națiunii.

Tendința noastră trebuia să fie tocmai eliminarea tuturor reminiscențelor acestei triste moșteniri cu hotărâre directivă de unificare, — selecționând, — bine înțeles, — tot ce era bun și practic în cele patru sisteme.

Și — de sigur — aveam de unde alege.

Tot ce era mai puțin indicat, a fost separatizarea pe provincii, în forma, cum s'a făcut.

Contra rețelilor, cari rod la temelie viața noastră socială și de stat, se aflau de sigur alte mijloace mult mai ducătoare la scop. Pentru aceasta nu trebuia înviat trecutul, abia înmormântat în delirul învierii naționale.

Avem convingerea, ca oricâte și oricât de bune legi vom avea, — în viața noastră publică nu se va schimba nimic până când, — indiferent de partidul dela putere, — același politicianism meschin va îndrepta ritmul vieții noastre de stat.

Ne trebuie altă creștere, alte moravuri, alte idealuri, și mai pre sus de toate, altă conștiință a datoriei. Ceiace nu se va realiza nici odată fără un corp funcționăresc bine pregătit, stabil, asigurat în drepturile sale și ferit de fluctuațiile politice, într-o administrație statificată.

Directoratele regionale în forma și cu atribuțiile avute au fost fără rost. Neînțelegerile între directori și miniștri s'au ținut lanț, și interesele publice au suferit; iar cele 7 directorate au servit mai mult pentru opoziția de partizani, și au lucrat fiecare după principiile și chibzuința sa, — dând 7 feluri de administrație, distanțiată după bunul plac, — în lipsa completă nu numai a unei jurisprudențe unitare, ci chiar a oricărui regulament.

Și va trebui să începem „da capo“ munca grea și îngrată de 10 ani, ca să ajungem acolo, unde suntem azi.

Și mai tristă s'a prezentat situația la subdiviziunile teritoriale mai mici: la județe și la comune.

În teritoriile alipite, și mai ales la orașe, consiliile au fost date în mod ușuratec și inconștient pe mâinile străinilor: dușmani — în mare parte — ai neamului și statului nostru.

Și aci este locul să sulevăm o chestiune, care trece pe planul al doilea, neobservată, între alte preocupări interesate.

Națiunea noastră sângerează din mii de răni. Chiar în Vechiul Regat e înspăimântătoare năvala distructivă, — a elementului străin, parazit și disolvant, — la orașe și noi trecem impasibil și lași pe lângă acest trist fenomen. *Elementul românesc de haștină scade și sărăcește zi de zi, redus la rol de iloti, — umililor și degradanți.*

Încă la dezbaterile parlamentare a Constituției, oamenii de inimă au pus chestiunea în toată amploarea și mândritatea ei, trăgând concluzii, cari au rămas însă vorbe răsunătoare și fără efect.

Preocupările noastre și azi sunt de alt ordin.

La aceste este a se adauge însă și o nouă considerațiune, care de obicei scapă chiar și celor mai atenți cercetători.

În cursul războiului mondial, elementul românesc — mai ales în Transilvania și Bucovina, — a format așa zisa „carne de tun“ a tuturor fronturilor:

în Galiția, Rusia, Polonia, Sârbia, Albania, la Ișonșo și Piave, la Goriza, Ansiere, Asiago și chiar la Verdun *diviziunile românești au fost la mûcel și extirpate sistematic.*

Pretutindeni auziți în primele linii ale frontului dulcele grai românesc: batalioanele de asalt erau compuse aproape exclusiv din Români și Bosniaci.

Și până când bărbații voinici mușcau fărăna blăstămăală a străinătății, familiile lor de acasă: femeile și copiii erau ștorși și jefuiți de ultima banișă de porumb prin rechizițiile neomenoase ale unei administrații tirane și fără milă.

Războiul deci ne-a stors și ne-a sărăcit.

Aceliaș situație nenorocită a avut-o România și în Vechiul Regat, unde suferințele enorme a unei cotropiri fără milă, ale jafului nemțesc, organizat sistematic sau de poșticioasei și barbarei lăcomii rusești, au stors și măduva populației.

În acelaș timp străinii învățau cu livrările pentru armată, acaparări și alte afaceri, au pus mâna pe seva țării, concentrând în mâinile lor lacome toată forța financiară: „*mercum rerum gerendarum*“.

Ei s'au îmbogățit, noi am rămas săraci. Sângele vieții economice: banul e în mâna lor.

Dacă mai adaugem, că elementul străin și sub raport cultural în aceste provincii, — în urma opresiunii noastre de veacuri, — e în situație mult superioară, iar în cele politice e mult mai pregătit, viclean și solidar, — reiasă evident marea noastră îndatorire inexorabilă, de a uni în slujba ridicării lui toți factorii, toate resursele și în special toate instituțiile și autoritățile constituie ale statului, mai ales însă, și în primul rând, **ADMINISTRAȚIA.**

Or, singure organe cu atribuții în L. P. O. A. L. fiind consiliile, am greșit neșpus, când, cedând situația creată în vechea lege, prin membrii de drept, — am dat aceste consilii — deosebit la orașe — în mâinile străinilor, și prin aceasta ne-am descoperit complet față de cunoscutele lor tendințe sovuniste și centrifugale.

De dragul principiilor sfărătoare am jertfit interesele mari ale națiunii organizate în stat, — după dușta și suferințele fără păreche în istorie, ale unui trecut bimilenar, pe pământul ud de sângele, sudoarea și lacrimile strămoșilor noștri.

Evident o greșală cardinală cu urmări, cari pot deveni fatale.

3. SITUAȚIA FUNCȚIONARILOR.

Partea cea mai puțin îngrijită și direct ostilă unei stabilități, în noua lege din 1929, este cea referitoare la funcționari.

Nimeni nu putea nici măcar bănuși ravagiile ce se proiectau sub acest raport.

Principiul stabilității și cel al drepturilor câștigate a dispărut. În special au fost loviți subprefecții, pretorii și notarii. În fond însă n'a fost cruțat nimeni și dispozițiile strecurate în umbra articolelor elastice spârgeau rând pe rând drepturile asigurate în legea statutului funcționarilor publici.

Subprefecții, — pe ai căror umeri a zăcut greul administrației și munca omeroașă de consolidare a acesteia în primii zece ani după instaurarea administrației românești, — grea mai ales din cauza continuilor schimbări de prefecți, — chiar sub acelaș regim, — și cari în majoritate covârșitoare nu aduceau nici un

aport nici ca pregătire teoretică, nici ca practică, — simplamente au fost desființați, fără a se dispune ceva de soarta lor.

Nu ne vom ocupa de astă-dată de consecințele nefaste ale elegibilității capului administrației județului, cari se văd azi atât de mult grăitor, ci vom fixa numai, că proiectul — pentru postul de președinte al delegației consiliului județean cerea 10 ani de practică administrativă, — cum era și natural, care însă s'a redus la 3 ani; admitându-se și avocații și judecătorii cu practică de 5 ani.

Art. 286, referitor la numirea primpretorilor și pretorilor este atât de confuz, încât fiecare îl poate interpreta așa, cum îl taie capul.

De fapt așa s'a întâmplat. Primpretorii au fost confirmați sau numiți fără nici o normă de selecțiune, după obrazul sau serviciile politice. Oameni distinși, administratori model, binemeritați și pe terenul literaturii administrative, au rămas neîncadrați ca primpretori.

Baza de existență a sute de familii oneste de funcționari a fost atacată, prestigiul lor a fost anihilat și mensul administrației timp îndelungat a fost suspendat și împiedecat.

Cel mai nenorocit însă a rămas corpul notarilor, de aproape 6000 oameni.

Fără considerare la situația lor de drept și a drepturilor lor câștigate prin serviciul lor de zeci de ani, — au fost supuși alegerii — (legea îi zice numire) — capricioase a consiliilor comunale (Art. 178) și confirmării directoratului.

Rezultatul s'a văzut. Tocmai cei mai buni și mai energici dintre ei, cari au împlinit impozitele, au încasat amenzile, au executat prestațiile, — cu un cuvânt s'au făcut datoria, — au rămas pe din afară.

S'ar crede, poate, că acest tratament special li s'a aplicat numai foștilor funcționari de stat: subprefecților, pretorilor și notarilor.

Iată însă, că art. 260, supune numirii (alegerii) pe secretarul general al județului și pe juriconsult, fără ca să spună, că ce va fi cu actualii titulari stabili și definitivi, iar art. 265, despre funcționarii de specialitate ai județelor spune asemenea, că „se vor putea confirma ca funcționari județeni“.

Un exemplu clasic de ipocrizie este art. 173, în care se vorbește în doi peri de condițiunile de admisibilitate, de stabilitate, de înaintare și de pedepsele disciplinare ale funcționarilor comunali, încercând dispozițiile legilor speciale cu cele ale legii pentru organizarea ministerelor, ca apoi, în ultimul alineat să spună, că totuș normative sunt „dispozițiunile legii (administrative) și regulamentului, ce se va face“.

De aici poate alege oricine, ce va vrea și mai ales ce-i va conveni.

Pretutindeni, unde e vorba de funcționari, organelor competente li s'a dat amplă latitudine de a proceda, cum vor, — spunându-se, că „vor putea face“, „vor putea proceda“, „vor putea numi“, „vor putea da“, și aproape nicăiri nu este o dispoziție categoric bărbătească și sinceră. Dăm numai câteva exemple:

In art. 554:

„Funcționarii, cari la publicarea legii se vor găsi în serviciu, fără a îndeplini condițiunile de admisibilitate cerute de lege, vor putea fi menținuți cu titlu **PROVIZORIU**“.

Sau în art. 562:

„Pentru funcționarii aflați în funcțiune la data promulgării legii, Ministerul de Interne va putea acorda dispensă de condițiunile cerute de legea de față“.

4. CONTRAZICERI IN TEXTUL LEGII ȘI CONCLUZIUNI.

E bătătoare la ochi lipsa de îngrijire cu care a fost redactată și votată legea. În cele ce urmează, pentru ilustrare vom da câteva specimene din contraziicerile textuale ale legii.

Art. 5. dispune categoric, că „comunele rurale sunt unități administrative, având o populație de *minimum* 10.000 locuitori“.

Față de acesta art. 25, vorbind tot de comunele rurale și fixând, că „numărul consilierilor aleși se stabilește în proporția de un consilier la o mie de locuitori“, în alineatul 5 admite și un număr de sub 6000 locuitori.

În art. 28 se dispune, că „dacă n'au fost contestații asupra alegerilor, sau dacă ele au fost găsite neîntemeiate, consiliile comunale rurale se convoacă de *prefectul județului*“, față de care art. 83 spune precis, că „în comunele rurale și sate“ — consiliile, — „se convoacă de către *pretori*“.

Conform art. 28, alineatul 6: „consilierii aleși nu pot fi între ei rude până la al patrulea grad“, față de care art. 84 prevede pentru acelaș caz „gradul al *treilea*“.

Art. 84, în ce privește confirmarea secretarului sătesc, este în contradicție cu dispozițiile art. 70.

În art. 209 se dispun următoarele:

„Convocarea (consiliul județean) va cuprinde neapărat *chestiunile asupra cărora consiliul va avea să delibereze*“.

Ea trebuie să fie publicată în „Monitorul Județului“ cu 15 zile, cel puțin, înainte de ziua fixată pentru adunare“.

Față de aceste art. 254 cuprinde următoarele: „Cu *cel puțin 5 zile* înainte de deschiderea fiecărei sesiuni a consiliului județean, președintele delegației trimite membrilor programul lucrărilor, cu care *consiliul urmează a se ocupa*“.

Conform art. 287: „Satele și comunele din cuprinsul județului vor fi repartizate *între plăși printr'o ordonanță a Ministerului de Interne*“, față de care art. 543, alineatul 4 cuprinde următoarele:

„Pe baza *jurnalului Consiliului de ministrii* se vor determina după propunerea Ministerului de Interne județele aparținătoare fiecărui directorat: *limitele teritoriale, numărul și numele plășilor, etc.*“

Art. 383 este în evidență contradicție cu art. 539.

Asemenea acelaș articol (383) în alineatul 1 dispune:

„După expirarea acestui termen *autoritatea comunală* va întocmi în termen de 10 zile, listele electorale“; față de care conform art. 542 aceste „liste electorale“ vor fi compuse de „*comisiunea de plasă*“.

Conform art. 193, alineatul 1. „*Directorul județelor este fiact prin lege*“, față de cari în art. 543, alineatul 4. „*județele aparținătoare fiecărui directorat*“ se vor termina prin „*jurnalul Consiliului de ministrii*“.

Art. 346 în alineatul 5 dispune următoarele: „Delegațiunea consiliului comunal rural, delegațiunea județeană, comitetul local de revizuire, comitetul central

de revizuire, sau Ministerul de Interne, pentru *deliberările* supuse aprobării lor, cu excepțiunea bugetelor, sunt ținute să decidă *în termen de 15 zile dela primirea hotărârii*, față de care în art. 565 se fixează, că asupra deliberărilor autoritatea de cădere trebuie să se pronunțe *înăuntrul termenului de o LUNĂ DE ZILE* de când i s'a adus la cunoștință actul sau încheierea.

Am arătat pe scurt aceste contradicții prea grase și prea grosolane pentru a evidenția felul superficial, cum s'a redactat legea.

Dar din cele expuse până aci nu se poate să nu tragem câteva concluzii, cari se impun cu logică de fier pentru luarea măsurilor de îndreptare, și pe cari scurt le cuprindem în următoarele:

1. *Legea s'a făcut cu desconsiderarea totală a principiului continuității ca un contrapunct îndepărtat al principiilor legii din 1925.*

Căutând să contrabalanseze greșelile acesteia, a pierdut cu totul măsura, mergând în extremul contrar și MAI PERICULOS.

2. *Interesele mari de stat, cele naționale și considerății autoritare, sigure și lesnicioase au fost abandonate pentru chestii de formă și lozince fără importanță.*

3. *Administrația a fost cu totul derutată dela scopurile ei mari și sublime și dela problemele de primă ordine în munca de consolidare a statului, degradându-se la rolul de GOSPODĂRIE OBȘTEASCA, lipsită de suflăt și autoritate, — în baza principiilor strecurate dela Ruși.*

4. *Elementul funcționăresc a fost desconsiderat, deklasat și umilit.*

5. *Corporațiile au ajuns la un rol covârșitor în executivă, care va fi o piedecă la dezvoltarea cerută de progresul rapid al societății de azi.*

6. *Formalitățile superflue și inutile s'au înmulțit și minuțiozitățile în chestii de ordin secundar predomină spiritul legii.*

Toate aceste fatalmente și imperios cer o radicală și grabnică schimbare, și orice clipă de întârziere poate aduce pagube ireparabile.

Mai adăugem aci, că legea pentru organizarea administrațiunii municipiului București din 11 Septembrie, 1929, are la bază aceleași principii fundamentale, ca legea pentru organizarea administrațiunii locale, — iar legea pentru organizarea și funcționarea comitetului central și comitetelor locale de revizuire din 3 Ianuarie 1930, este o dezvoltare a art 325—337 din aceeași lege.

Cele expuse până aci ne îndreptătesc la următoarele concluziuni:

1. Problema arzătoare de a crea statul român modern, de drept constituțional și administrativ. — n'a fost soluționată de legiuirea referitoare de până acum.

2. Drepturile administrative subiective nu sunt îndeajuns asigurate și respectate.

3. N'avem o politică de stat bine fixată, care să urmărească scopuri precise în realizarea binelui obștesc.

4. În consecință n'avem o administrație conștientă, energică și independentă, fiind supusă fluctuațiilor politice de partid.

5. N'avem stabilitatea funcțiunilor și funcționarilor

6. Legiferarea administrativă este lipsită de evoluție, consecvență și continuitate.

Toate aceste învederează, că unificarea administrativă a țării pe baze moderne, corespunzătoare necesităților naționale și sociale încă n'a fost realizată, și cu drept cuvânt, opinia publică românească este într-o așteptare acestui fericit eveniment, menit a pune baza adevăratei consolidări a statului român întregit.

P. ROȘCA.

Comuna și județul prin prisma proiectului noui legi administrative.

Natura ne servește exemplul viu pentru a se putea demonstra cu multă ușurință, că numai o buna orânduire a organismelor corpului poate asigura o armonică funcționare a acestuia, funcționare care în mare măsură poate servi ca exemplu întru regulamentul organizării și funcționării marelui asociații de indivizi numită: Stat.

Necesitatea organizării ne-o demonstrează cu prisosință primele încercări ale omului în faza lor primitivă, organizare, care din nucleu de familii și triburi a ajuns azi la organizarea aproape cooperatistă a indivizilor componenți al unui stat, căci azi sistemul socialismului de stat democratic — căci sună mai frumos — a ajuns aproape la cooperarea tuturor cetățenilor, acordând în conducere drepturi și obligațiuni egale.

Sistemele de organizare s'ar putea grupa în trei mari grupe și anume: centraliste, autonome și mixte.

Dacă sistemul centralist anihilează complet inițiativa locală — indiscutabil, că un sistem autonom va alimenta vămățile locale cu o tendință centrifugă creind stat în stat și deci descompunând organis-

mul pe care ar avea menirea să-l servească în mod armonios.

După acestea evident, că un sistem mixt ar fi cel mai potrivit, adică sub controlul înțelegător al centrului pornirile spre bine a organismelor locale să poată lucra întru realizarea tendințelor utile și necesare.

Românii — primii și încă neîntrecuții codificatori — susțineau că, legiferarea în împrejurări normale nu trebuie să fie altceva, decât reglementata colecție a obiceiurilor pământului și numai în cazuri excepționale se admit legiferări impuse, adică o legiferare care tinde în mod evolutiv legile necorespunzătoare trec în mod automat în desuetudine ivindu-se vederi și cerințe noi, cari după un timp de fermentare pot fi codificate

Principiile originale trebuiesc deci să aparțină în prima linie doctrinei, pentru că acelea frământate în contradictoriu și cu multă chibzuială adaptate realității, devenind deci realizabile se pot pune în practică.

Dacă în materii de organizare socială gândirea omenească a produs enorm, nu mai puțin adevărat este, că și organizația noastră de stat în anii de după Unire a fost un teren de experimentare a diferitelor reforme, căci această țară înjghebată cu enormele sacrificii voia să fie și bine organizată, pentru a rezista în viitor, din toate punctele de vedere, pericolelor ce pot amenința o organizație națională înconjurată aproape numai de dușmani; deci cred, că s'a exagerat când toate tendințele de reforme în spre mai bine se puneau în sarcina politicianismului, tendințele erau bune, poate în aplicare se iveau defecțiuni, nemulțumiri, cari numai prin întărirea în spre bine a aparatului administrativ se poate evita și elimina. Suntem un popor, care pe lângă unitatea sufletească — care este nediscutabilă. — ne-am adaptat până acuma dela diferite izvoare de cultură și deci putem aduce un aport mai bogat și mai variat întru realizarea scopului comun; adică consolidarea și modernizarea în culorit naționat a scumpei noastre Românie Mari. Bunătatea moldovenească alimentată de sprintema ingeniozitate munteno-oltenescă poate fi cu mare folos profundată și sistemizată de ardelean, pentru ca toate acestea să dea un buchet armonice și reprezentativ a sufletului românesc!

Dacă importanța organizației noastre de stat nu s'ar recunoaște în toată proporția ei, cred, că ultimul argument ar fi să avem curajul a vedea, că după stabilizarea monetară se impune și stabilizarea în organizația noastră administrativă. Ne-o represează cu drept cuvânt străinătatea, iar azi când avem nevoie de concursul capitalului străin pe teren economic, incontestabil, că stabilitatea aceasta va ajuta în mare măsură la atragerea lui pentru o conlucrare în această țară bogată cu cetățeni săraci.

O organizație administrativă trebuie să fie simplă, iar o codificare a acesteia să fie precisă și cât se poate de amplă, deci cred, că pot să afirm, că nu numărul relativ mic al articolelor unei legi administrative dă simplificarea organizației, ci un aparat simplificat cu o minuțioasă și până la maxim precisă, legea va da un bun aparat administrativ. E nevoie de o cât mai minuțioasă codificare pentru că numai așa vom putea avea bune organe de executare, legea trebuie să fie cu ușurință accesibilă și funcționarului fără pregătire juridică, căci o lege cu dispoziții sumare trebuiește încontinuu interpretată, iar interpretările variază după vederi și micul funcționar rămâne zăpăcit creindu-se funcționarul care dacă execută ceva, execută fiindcă așa sună ordinul telegrafic al cătării Minister și nu fiindcă așa e legea, unde mai punem că însăși Ministerele fac interpretări după cum le cere interesul, pare că nu ar fi organele acelui stat.

Am folosit după unire trei Legi Administrative, fiecare având principiile sale originale, deci fără a avea la bază principiul continuității, tre legi cari — deși promisi — nu au putut primi un regulament explicativ, căci regulamentul nu poate să schimbe legea cum o face d. e. regulamentul Statutului funcționarilor publici, care prin alin. III al art. 6 spune, că cetățeanul trecut de 40 ani nu poate fi primit în serviciul public decât numai cu autorizația puterii centrale, o restricțiune care în lege nu se prevede.

Un regulament este foarte util, el să fie însă nu o repetare a textului legii, ci o interpretare cu îndrumări practice de executare.

Principiul de bază în legiferarea noastră administrativă trebuie să fie descentralizarea acesta în conformitate cu art. 108 din Constituție.

Descentralizarea ar corespunde sistemului mixt de organizare, căci descentralizarea trebuie să admită o autonomie locală pusă sub supravegherea organelor dislocate a puterii centrale.

Dislocarea organelor de control face posibil un control imediat și posibil de multeori înopinat, căci controlul cu alaiu și trimbițat prin ziare nu poate servi scopul.

După aplicarea alor trei legi administrative evident, că o bună legiferare nu poate fi decât aceea care va primi din aceste trei tot ce s'a dovedit bun și corespunzător obiceiurilor noastre avându-se în vedere, că suntem un stat național în care și minoritățile să aibă aceleași drepturi, nu însă privilegii.

Comuna fiind celula organică în complexul de organizație administrativă incontestabil, că organizarea ei trebuie să fie simplă, dar bine precizată, deoarece organele de directivă și executare sunt cu o mai puțină pregătire în comparație cu cele superioare. Ea trebuie să aibă un consiliu cu atribuțiuni bine precizate, fiind însă un corp mai greoi rezolvarea agendelor curente și majoritatea atribuțiilor consiliului să se treacă asupra delegației consiliului, care cu un număr mic de consilieri va funcționa ușor, ca să decidă, iar primarul să execute. Primarul în legile din 1925 și 1929, avea atribuțiuni bine stabilite, nu prea era însă reglementată responsabilitatea disciplinară a lui, căci simplă pierdere a popularității și ca urmare revocarea de multe ori este prea severă, iar în alte cazuri prea platonice, deci trebuiește pus și el — având atribuțiuni și independente — sub aceleași responsabilități disciplinare, ca și ceilalți funcționari comunați.

Pionul puterii centrale în comună este notarul, care este singurul cu pregătire administrativă, deci dacă de formă primarul este capul administrației comunale, de fapt notarul este totum-factum în administrația comună.

În comunele rurale, unde sunt și consilieri analfabeți, iar cultura primarului de multe ori se extinde în a-și putea semna numele și unde continuitatea în conducere prin organele eligibile nu se poate asigura, trebuiește creată și menținută autoritatea notarului, care este cel puțin tot atât de importantă ca a Prefectului în județ.

Fazele prin cari a trecut reglementarea acestei funcțiuni, au fost de așa natură, încât titularul fiind la discreția Prefectului după fiecare alegere nesuccesă începea calvarul mutării, iar în calitate de funcționar comunal a ajuns ca salariul să și-l primescă în câțiva poli din grația primarului. Până când notarul era funcționar de stat, fi era suficientă pedeapsa de a se prezenta din fondul Maramureșului la București în fața Comisiunii disciplinare, chiar dacă acolo era achitat.

Notarul să fie baza administrației comunale, iar spre acest scop să fie funcționar de stat, numit de Prefect, în calitate de reprezentant al puterii centrale, numirea să se facă după ce în prealabil s'a făcut publicarea de concurs și s'a luat avizul Comisiunii județene de propuneri și numiri, el să poată avansa pe loc. La avansări să se țină seamă de alin. II al art. 371 din legea administrativă din 1925, unde anumiți notari pot avansa până la gradul de șef de birou, căci un drept câștigat numai reglementa se poate prin-

ta'o lege nouă, și și-au păstrat acest drept, după ce nici o lege ulterioară în mod categoric nu li le-a luat.

Notarul să fie supus în caz de abateri fără caracter penal sau după procedura penală, Comisiei disciplinare județene, aceasta pentru a nu fi expus unor cheltuieli de deplasare la București, căci dreptate se împarte la fel ori unde.

Aflându-mă azi cu majoritatea posturilor de notari ocupate de titulari cu pregătire administrativă, însă cu studii secundare diferite, ar fi consultat să se face deosebire între cei cu liceul terminat, bacalaureat sau studii universitare și între cei cu 4 clase secundare.

Primilor să li se permită așa cum prevede legea din anul 1925 redactarea de acte fără caracter juridic, iar celor cu pregătire juridică și acte cu caracter juridic.

În viitor nici nu ar mai fi nevoie de a se permite numire fără terminarea studiilor secundare, fără bacalaureat, aceasta pe de o parte dând posibilitatea de plasare multor tineri căzuți la bacalaureat, iar de altă parte în șomajul intelectual de azi mulți tineri chiar cu studii universitare ar îmbrățișa această carieră.

În mare parte acestea par a se realiza de către actualul guvern prin noul proiect de lege administrativă, în plus însă *notarilor definitivii ar trebui să li se asigure stabilitatea și o eventuală mutare să nu fie admisibilă, decât la cerere sau ca pedeapsă disciplinară, în interes de serviciu nu are nici o rațiune să se facă, eliminând aceasta s'ar evita mulțările de persecuție dechizate.*

Legile noastre administrative declară pe primar de ofiter al stării civile în comună. În comunele urbane nu e nici o greutate ca acestea să se realizeze, în cele rurale însă primarul nu poate îndeplini această funcțiune, deoarece contractându-se căsătorii în fața ofiterului stării civile, acesta trebuie să cunoască legea matrimonială, căci altfel nu se pot evita neregulile ce pot obveni. Proiectul actual și legiuirile anterioare l-l declară pe notarul de redactor al actelor de stare civilă, deci implicit s'a recunoscut, că un primar abia știutor de carte nu poate redacta actele acestea de mare importanță, de ce nu s'ar recunoască și aceea, că el nu poate fi ofiter al stării civile, îndeosebi când este vorba de atribuțiune care nu atinge întru nimic suveranitatea alesului poporului în baza principiului de auto-guvernare. Legea din 1925 admitea ca atribuțiunea aceasta să fie delegată notarului.

Să se precizeze că notarul este înmanuătorul hotărârilor judecătorești, căci legile anterioare o smuneau iar la neregulă să se știe cine este responsabil.

Tot în legătură cu administrația locală rămâne de precizat procedura în legătură cu delimitările și modificările teritoriale ale comunei. Legea din 1925 în art. 316 și următorii avea dispoziții precise, legea din 1929 a neglijat aceasta chestiune, proiectul actual o tratează numai în mod sumar și deși se arată în enumerarea de motive, că între altele se ține și la refacerea autorității Prefectului, în chestiuni de acest gen proiectul impune aprobarea Inspectoratului Regional. Un sistem mixt încă nu ar însemna un ghiveci de atribuțiuni, ba din contra o gradatie a ierarhiei trebuie să fie conformă necesităților locale și rațiunii diferitelor organe locale. Dacă Prefectul nu va avea cuvântul — ca hotărârea delegației — într-o chestiune de importanță locală, atunci în ce formă s'ar reface autoritatea, căci ori cum, dar în compe-

tința de azi Prefectul este cea mai cu vază funcțiune în fața poporului.

Actualul proiect în privința gospodăriei locale prevede în art. 169, că legea contabilității publice se aplică și în administrația locală cu derogările din legea administrativă.

Tot în acel articol se spune că, *actele de dispoziție* necesită aprobarea tutelamă, iar în art. 170 se vorbește de *acte de administrație* pentru ca în alineatul II al aceluiaș articol să se arate că sunt supuse aprobării actele de schimb și cumpărarea dela 50.000 Lei în sus.

Revin la ce spuneam la început și anume, că o lege trebuie să fie precisă și pe cât posibil detaliată. Ori în aceste două articole într-o lege care urmează să fie aplicată și de funcționari fără pregătire juridică, se vorbește vag de acte de dispoziție și acte de administrație, dar încearcă la cele din urmă în mod exemplificativ a se arăta cari ar fi acelea pentru că în acelaș articol să se vorbească despre schimburi și cumpărări unde valoarea trecând de 50.000 Lei trebuiește aprobarea. Dacă aplicarea bugetului ar fi un act administrativ e foarte îndoelnic dacă arendările sau exploatarea de bunuri pot fi calificate de atare, iar cumpărarea sau schimbul este hotărât un act de dispoziție și cu toate că în art. 169 se supune aprobării, actele de dispoziție, în proximitate articol se abate dela aceasta, cam ce ar mai rămâne act de dispoziție, dacă nici vânzarea nu ar fi de atare?

E o greșelă a lăsa arendările sub 5 ani în placul autorității locale, deoarece experiența me-a arătat, că se săvârșesc greșeli juridice elementare și de regulă în dauna comunei.

Art. 105 din legea contabilității publice cere viza jurisconsultului la contracte. Despre aceasta proiectul nu amintește, mai preferabilă o dublă precizare, decât o lacună care va lăsa să se ajungă la diferite concluziuni.

Dacă la organizația comunală proiectul în studiu e relativ precis și coordonat în aranjarea materialului, la organizarea județului pare, că a pierdut orice paciență, iar unele organe sunt cu atribuțiuni, cari le fac inutile.

Prefectului i-se dă triplă calitate și anume de reprezentant al guvernului, al Ministerului de Interne, adică reprezentantul puterii centrale și de șef al administrației locale.

Primele două calități nu formează obiectul prezentului studiu, calitatea de șef al administrației județene o vom diseca în toate amănuntele ei și în special vom arăta lipsurile de precizare ale atribuțiilor atribuțiunii.

Restabilirea autorității Prefectului în administrația îndelocă în urma legii din 1929 se învane pentru a simplifica aparatul administrativ și pentru a curma concurența de autoritate ivită între cei doi Prefecți, concurență care nu avea alt rezultat decât diminuarea ambelor autorități. Restabilirea sau crearea autorității Prefectului să fie însă de așa natură, încât pe teritoriul județului să se resimtă de fapt, că Prefectul este capul acelei administrații, deci el să fie într-o singură persoană puterea centrală dislocată și părintele județului.

Stând în baza organizației noastre administrative pe principiul descentralizării, evident, că interesele locale județene să fie soluționate de către corporațiunea eligibilă locală, adică consiliul și delegația județeană, iar Prefectul să fie executorul acestora, un

executor care reprezentând și puterea centrală să aibă dreptul de veto în caz când acestea ar eși din lege sau ar lucra în contra intereselor locale sau de stat.

Deci consiliul județean să fie parlamentul județului chemat a soluționa chestiuni de mai mare importanță, iar în timpul vacanței acestuia să-l substituie delegația de a soluționa ca și la comună, chestiunile la ordinea zilei cu excepția câtorva, cari rămân în atribuțiunea consiliului, chestiuni cari se repetă rar, anual și sunt de o covârșitoare importanță, d. e. bugetul, alipiri și deslipiri de comune și delimitarea teritoriului acestora și numirea șefilor de servicii.

Delegația poate fi însărcinată deci cu aproape toate atribuțiunile consiliului — cu excepția câtorva — acestea, după ce delegația stă sub controlul consiliului și deci ea lucrează așa zicând în numele consiliului.

Proiectul în privința acestora este cât se poate de lacunos, întrucât — deși admite trecerea atribuțiilor asupra delegației, exceptează în așa măsură acestea, încât delegația va fi în definitiv fără atribuțiunii. E suficient să amintesc d. e. că, concesiuni de lucrări și servicii obvin anual atât de des încât ar însemna ca pentru acestia să se convoace cel puțin lunar sau soluționarea acestora să sufere întârzieri de luni de zile.

Legea din 1925 în privința aceasta a fost mult mai norocos redactată, proiectul în zelul de a simplifica ajunge a anunța numai principii în

Delegația județeană trebuie să fie organ nu de a da avize Prefectului, despre cari proiectul nu spune dară sunt obligatorii pentru Prefect sau nu, ci organ deliberativ, iar Prefectul executorul acestora.

Incontestabil, că omul nu este perfect și, că deci deciziunea mai multor persoane este o mai mare garanție în privința imparțialității și apoi puterea discretională împinge involuntar spre măsuri dictatoriale. De aceea potrivit ar fi ca, delegația să decidă în toate chestiunile deferite ei de consiliu și în cele de interes județean plus angajarea, dimiterea și concedierea funcționarilor județeni — afară de șefii de servicii. — în treacăt amintesc, că proiectul în privința numirii funcționarilor județeni nici nu precizează în a cui atribuțiune cade.

Dacă garanția obiectivității în hotărâre este mai mare la o corporațiune de 3—4 persoane, Prefectul să fie în drept a suspenda executarea unei hotărâri ilegale până la pronunțarea autorității tutelare. Aceasta în special în teritorii populate de minorități are importanță și mai mare, că în felul acesta Prefectul va fi veghea puternică, iar organele locale în contra legii sau al intereselor statului nu vor putea lucra nici odată.

Deci la județ corporațiunea deliberativă să fie consiliul și Delegația, iar Prefectul organ de executare.

Cu toate că, se tinde la crearea Prefectului de carieră, fiind acesta funcționar de stat și expus mutării, iar organele eligibile având o viață de scurtă durată, continuitatea în gospodăria județeană nu este asigurată prin el și în felul cum proiectul contemplează postul de Director, nici acesta nu poate servi principiul continuității.

Fața de aceasta, acest scop se va putea servi sau asigurându-i Directorului — cum ceream la notari în comună — stabilitatea sau menținându-se funcțiunea de secretar general despre care proiectul nu facea nici o amintire, îl prezintă doară în tabloul unde

se fixează numărul funcționarilor unui județ. — Cred că stabilitatea pentru Director ar servi și principiul călăuzitor, simplificarea.

Cât privește stabilirea serviciilor județene și comunale, proiectul le amestecă în așa măsură și atât de neprecis, încât preluarea art. corespunzător din legea din 1925 era mult mai utilă.

În proiect se reglementează într'un mod confuz situația *pretorului*, deoarece pare a i-se da rol și de tutelă și de control, — de fapt însă organizează serviciul în așa fel, încât pretorul și cu un secretar abia vor putea îndeplini serviciul de control și de reprezentant al puterii centrale.

Aprobarea bugetelor și gestiunii comunelor rurale este mult mai ușoară de rezolvat la județe, cari au servicii de contabilitate și financiar.

Și acum ceva despre control și tutelă. Organul de control prin rațiunea controlului și noțiunea cuvântului — va fi în drept, ba chiar obligat a face control de gestiune și birou și în caz de neregulă a sesiza organul tutelar nu numai în caz de urgență și sub rezerva ratificării organului tutelar va putea fi în drept a lua măsuri dispozitive.

În opoziție cu aceasta organul de tutelă este un organ cu putere quasi-jurisdicțională, el decide asupra actelor și hotărârilor organelor locale subalterne, deci dacă în organizația de stat puterea judecătorească este separată de puterea executivă, care este administrația, cu aceeași grijă ca trebui să se separe și în administrația locală organul de control de cel tutelar luând avizul Consiliului Superior Administrativ. Termenul în care se poate atașa o hotărâre să fie 10 zile, hotărârile să se afișeze, iar acolo unde este interes individual, să se înmanuceze. Cred util ca titlul XII. Cap. I—IV să se refacă cam în felul acesta.

Legea din 1925 la Cap. VIII. și art. 290 și următorii, reglementează cu multă precizie obligativitatea sesizării organelor de conciliere și arbitraj în caz de conflict între comune, comună și județ, între județe sau județ și stat, acestea sunt așa de precise încât se pot prelua neschimbate. Proiectul nu amintește nimic despre aceasta, în treacăt rătăcit în punct 7. a legii de organizare a Ministerului de Interne se spune că ar fi organele de conciliere, aceasta însă fără a se aminti ceva despre obligativitatea cu efect dilatoric a sesizării în prealabil a organului de conciliere

Art. 227 din proiect amintește, de administrarea posesoriatelor de păduri și pășuni, acesta trebuie precizat în sensul, că *posesoriatele comunale* de păduri și pășuni trec în administrația comună — unde sunt de altfel și acum, aceasta după ce sunt și posesoriate urbariale, care au caracter privat și cu drept de proprietate transmisibil individual, doară cu singura restricțiune de a nu putea cere eșirea din diviziune.

Am încercat în mod fugitiv a ridica câteva chestiuni din domeniul administrației comunale și județene cu credința, că experiența organelor administrative încă poate fi de folos la alcătuirea unei noi legiuiri administrative, ba de multeori chiar organele locale văd greutățile locale și experiența lor nu trebuie ignorată. Sigur, problema este mult mai importantă, ea necesită discuții și studii vaste, ignorarea stării de fapt însă ar însemna clădirea pe nisip a unei cetăți care e chemată să asigure legătura central-petală a scumpiei noastre țări.

DR. ION BRATE.

Juriconsultul jud. Cluj

Notarul comunal, țărănimea și legea pentru organizarea corpului de avocați.

Prin legea pentru organizarea corpului de avocați publicată în M. O. Nr. 301 din 28 Decembrie 1931, art. 70 se interzice notarilor comunali de-a mai redacta acte sub semnătură privată necesare la înscrieri de Carte funduară.

Nu știu dacă legiuitorul nostru și-a dat seama de aceasta legiuire cu repercusiuni nefaste în efectele ei, menite să înmulțească valurile nemulțumirilor țărănimei din Ardeal și Banat. Țărănimea, astăzi are lipsă mai mult ca oricând de atențiunea legiuitorului și de ocrotirea Statului, de a-i face înlesniri în toate domeniile activității ei, de a-l cruța de cheltuieli și sarcini inutile, de pierderi de timp fără rost. *Oare își dă cineva seama de enormele cheltuieli în bani și timp, ce va cauza această dispoziție nou legiferată în detrimentul masei țărănești. Numai o ignorare completă a acestei clase sociale, care formează masa compactă a țării, a putut determina la atari dispozițiuni.* Avem presupunția fermă, că această dispozițiune s'a creiat din anumite considerațiuni de ordin profesional al corpului de avocați, de-a facilita în mare parte și existența lor în împrejurările critice de azi. Nu se contestă dreptul la viață acestui corp select, însă nici odată în detrimentul țărănimei.

Inchipuți-vă țărănimea băjbând pe drumurile de-a rândul, dela sat la oraș și iarăși dela oraș la sat, pentru ca să-și redacteze un act, pe care cu ușurință îl poate face și la el acasă în satul lui, unde amarul și bruma lui își are căsuța și brazdele lui de pământ înciripate în gospodăria lui așa cum îl cunoaștem cu toții.

Noi avem lipsă de țărănimea noastră să-și vadă de munca ogorului său, iar puținul ce-l agonisește să-l folosească la consolidarea gospodăriei sale, iar nu să-și cheltuiască agoniseala, în drumuri zadarnice la orașe pe la avocați, judecătorie, percepție etc., ba, că nu-l găsește pe vânzător la Cartea funduară, ba că trebuie să meargă acasă să vină altădată, că dl avocat nu-i acasă, ba că este necesar și de ceilalți coproprietari căci altfel nu se poate face împărțirea și desmembrarea parcelei vândute, că n'a adus actul de naționalitate, și câte altele inconveniente, care îl pun pe bietul țărăn să măsoare zile și săptămâni de-a rândul lungul și latul drumului dela avocat la notar, deoarece tot numai notarul satului îi va putea clarifica treburile sale și îndrepta pe calea realizării și concretizării actului ce urmează să fie redactat de avocat. Deoarece numai notarul comunal cunoscător perfect al împrejurărilor locale, a hotarului comunei, a părților, a cărții funduare locale etc., poate să redacteze cu ușurință și exactitate voința părților contractante.

Pe urmă câte încercături nu se vor face la cărțile funduare, câte parcele greșit înscrise dintr'o identitate eronată, câte foi pentru acelaș proprietar, câte altele înscrieri și foi greșite se vor produce, deoarece ori

câtă conștiințiozitate s'ar depune din parte avocaților, greșelile vor fi eminente din cauza necunoașterii partidelor și imobilelor.

Și atunci dacă afirmăm, că viitorul instituției cărții funduare este zdruncinat, o spunem din convingerea noastră bazată pe o experiență îndelungată și temeinică. Și dacă iarăși afirmăm că zdruncinându-se viitorul cărții funduare, se zdruncină însăși baza de credit a țărănimei și deci dezastrul va urma. Graba cu care s'a legiferat și care este eminenată în legiferarea românească, se va resfrânge cu prisosință asupra acestei instituții și asupra țărănimei.

Nu sub oblăduirea apărării soartei țărănului nostru venim să cerem restituirea acestor lucrări pe seama corpului notarial, nu, ci dintr'un sentiment realist, care este ignorat de pătura conducătoare.

Nu pentrucă notarul în modestia lui câștigă pe lângă salariul său, care este atât de mizer și ridicol, câțiva gologani meniți să-i completeze existența sărăcăcioasă, ci fiindcă este un interes mai superior, acela al țărănimei.

Oare, se crede că țărânii nostru în ignoranța în care îl credem, nu vede ce se petrece în jurul său, nu vede modul mașter în care este tratat? Unde vede el ocrotirea statului? În impuneri fiscale, în ordine represive, în obligațiuni militare, în taxarea de oricic fel de afaceri și acte? Nicăiri.

Cine îl caută, cine se coboară în mijlocul lui să-l vadă, să-i pulseze sufletul, să-i vadă necazurile, să se facă ecoul suferințelor, năzuințelor și aspirațiilor lui? Nimenea. În afară de agenții electorali cari se năpustesc în toiul alegerilor asupra satelor și învenimează prin minciunile ce răspândesc liniștea satelor.

Numai noi intelectualii satelor, recepționăm doleanțele lor, însă difuziunea năzuințelor prin noi este rareori auzită acolo sus, unde s'ar putea îndrepta lucrurile.

Țărânul este azi obidit și se poticnește sub povara greutăților materiale, intelectualii satelor reduși la mizerie printr'o salarizare insuficientă și neplătită la timp, viața satelor unde trebuie să pulseze vitalitatea neamului, este înăbușită de griji. Iar dacă se continuă, ne întrebăm cu drept cuvânt, ce va fi în viitor cu satele noastre pașnice, chiar și în mizeria lor, nu vor deveni oare citadela de nepătruns?

Azi mai mult ca oricând țara are nevoie de intelectualii satelor, a căror menire este să antreneze țărănimea la rezistența greutăților și să persevereze în izbândă și triumful cauzei lor și mai ales statul are nevoie de reprezentantul său care este notarul.

Deci să nu se ignoreze țărănimea cu intelectualii ei.

IOAN BUCUR, notar,
Agriston, Târnava-mică.

T A B L O U

despre taxele ce se incasează de către Dnii avocați pentru contracte de vindere, cumpărare, schimb, transacțiuni, etc.

Valoarea actului	
Până la 1000 Lei	
1000—2000	
2000—3000	
3000—4000	
4000—5000	
5000—6000	
6000—8000	
8000—10.000	
10—12.000	
15—20.000	
20—30.000	
30—50.000	
50—80.000	
80—100.000	
100—200.000	
200—300.000	
300—400.000	
400—500.000	
500—600.000	
600—800.000	
800—1.000.000	
1—10.000.000	
10—20.000.000	
20—30.000.000	
30—40.000.000	
40.000.000 în sus	
O n o r a r i i l e	
160	
200	
250	
300	
400	
450	
500	
600	
800	
1.200	
1.500	
2.000	
3.000	
3.500	
5.000	
6.000	
7.000	
10.000	
12.000	
15.000	
20.000	
5 Lei la 1000 Lei	
4 Lei la 1000 Lei	
3 Lei la 1000 Lei	
2 Lei la 1000 Lei	
1 Leu la 1000 Lei	

T a b l o u

despre taxele ce incasează pentru aceleași lucrări notaril.

Până la 200 Lei	10 Lei
De la 201—400 "	16 "
" 401—1000 "	24 "
" 1001—2000 "	30 "
" 2001—4000 "	40 ⁵⁰ "

Peste 4000 Lei de fiecare mie Lei 10. Suma totală indiferent de valoarea imobilului nu poate trece peste maximum de 2000 Lei.

A n n o u.

Nou venit, mult așteptat, câtă lume te-a visat, că-i veni la săt, la noi, s'allinii chinuri și nevoi, să înățuri criza cea mare, să ne scapi de supărare. Dar n'ai fost cel așteptat, mai bun decât celalalte, n'ai urnit nimic din loc, nu ai stâns all crizei foc, mi-ai luat contractele, bată-te păcatele. De te pierdeai prin pusti și-ai fi stat să nu mai vii, ce-ar fi fost, cum ar fi fost? — nici mai bine, nici mai prost.

Hai s'admitem toți pe rând, c'ai fost tânăr și plăpând, n'ai știut nici cum să calci, n'ai știut nici tu ce faci, dar trăind, mai învățând să repari totul pe rând, căci altfel la moartea ta, lacrimi nu se vor vărsa.

A mai trecut un an de suferințe, a mai trecut un an de doliu pentru corpul notarial, a sosit mult așteptatul 1932, despre care ne permiteam aproape să presupunem, că va schimba din temelii istoria corpului nostru profesional, mai ales după ce în anul trecut am mai înghițit și unele promisiuni, pe care noul sosit urma să le treacă în fapte. Dar ce desamăgire? Ceia-ce nu s'a putut estorca dela noi în trecutul viforos și plin de desamăgiri, ceia-ce s'a încercat în atâtea rânduri, sub diferite măști, s'a făcut în noul an, chiar

prin încălcarea Constituției. Ni-s'a luat dreptul de a redacta contracte, dar s'a luat și cetățeanului dreptul garantat de legea fundamentală, dreptul de a se putea adresa autorităților prin graiul sau în scris, indiferent, dacă singur, sau prin presupus și-a pus pe hârtie voința liberă, care conform legii noui numai atunci este liberă, dacă e autenticată de un avocat.

Indrăzneala a fost prea mare, iar păcatul este prea strigător la ceriuri, — nu din punctul de vedere al notarului, care nici în mod gratuit nu-i mai poate face în viitor acest serviciu cetățeanului, ci din punctul de vedere al nevoiasului legat prin monopol de autentificarea domniului avocat, — dar o cu atât mai gingașă această măsură, o cu atât mai mare îndrăzneala, căci tocmai între împrejurările actuale se face încercarea de a se pune clopot pisicii și aș fi gata să jur, că întru cât se va trezi pisica și va face ravagii, numai notarul va fi vinovat.

Suntem abia la începutul răului și mai sunt foruri chemate a repara răul — până când o proaspăt încă. — Justiția nu și-a dat părerea în cauză, iar criza o atât de accentuată, încât foarte puțini cetățeni își pot permite luxul de a mai încheia și contracte azi,

— dar schimbându-se împrejurările financiare, nu va fi tot una, când îi vom spune țaranului: „Ți-ai face contractul și gratuit, dar nu mi-e permis și trebuie să mergi la avocat ca să ți-l facă“.

Dar noul an nu s'a oprit la această desamăgire, ci ne mai pune încă una în perspectivă. Prin proiectul de lege administrativă s'a pus la cale o nouă degradare a notarului și pentru ca să fim siguri, că degradarea va urma, mi s'a și fixat noua leață în 3250 Lei lunar (brutto). Unde poate ajunge un om cu pregătire academică, sau chiar doctor în drept, cu vechime în serviciu, cu gradajii din trecut?

Plutonierii, perceptorii, agronomii, ușierii, picheerii, impiegatii, cantonierii, cu pregătire mult inferioară, sau fără pregătire, au salarii mult mai grase decât notarul cu titluri academice, sau măcar numai bacalaureat după cum ar vrea să-l pregătească pentru carieră noul proiect.

Și ce să mai ai de spus? Leață nu-i, venite nu-s, dar să nu cârtești notare, căci răul vine de sus.

I. SAS, notar.

Salarul notarilor comunali.

În sfârșit am fost reintegrați în situația dorită de funcționari de stat cu data de 1 Ianuarie 1932, pentruca să deplângem din nou situația pierdută de funcționari comunali. În realizarea doleanțelor noastre ne este dat să fim întotdeauna surprinși, să cădem din ciubăr în vadră și vice-versa, vorba românuului.

Ne plângem că am fos lăsați la harem și capriciul comunelor, acum iată-ne într'o ipostază mai favorabilă? Dacă comparăm salariile avute ca funcționari comunali și stabilite de Directoratul Min. IV. Cluj și cele din bugetul Ministerului de Interne pe anul 1932 ne vom edifica integral asupra punctelor câștigate sau pierdute.

Salariile au variat în sumele lor globale în anul trecut între Lei 4800 și 9900. — repartizate după vechimea în serviciu a fiecăruia notar. Astăzi ele variază între 2200 și 4600 Lei brutto, fără aproape nici o normă de repartizare pe notari de vechimea în serviciu. Ministerul a repartizat, nu știm după ce anume criterii, pur și simplu locurile salariale pe județ, atât rămânând ca în limitele posturilor salariale județul să se împartă așa cum poate.

Iată, care este repartiția făcută de Minister pe întreaga țară:

60 locuri retribuite cu suma de Lei	4.600 lunar sau	55.200 anual
140 " " " " " "	4.150 " "	49.800 "
350 " " " " " "	3.650 " "	43.800 "
924 " " " " " "	3.250 " "	39.000 "
500 " " " " " "	3.050 " "	36.600 "
200 " " " " " "	2.650 " "	31.800 "
3290 " " " " " "	2.200 " "	26.400 "

În total deci 5464 de locuri de notari comunali, retribuiți cu suma globală de Lei 173,166.000, plus alocația familiară în suma de Lei 12,991.100, deci în total Lei 186,157.600, retribuiția corpului notarial pe întreaga țară. În mediu deci salariul este de Lei 3360—brutto lunar, iar netto este sub Lei 3000, ceea ce indică cu prisosință insuficiența salarizării acestui corp de funcționari.

Făcând acum comparația cu ceilalți funcționari a Ministerului de Interne, ne vom convinge că situația noastră din acest punct de vedere este inferioară tuturor, chiar camerierii centrului au o leață superioară celor mai mulți dintre colegi.

Acum mai adăugem și restricțiunea legii avocaților prin care ni s'au luat lucrările particulare și vom vedea că soarta noastră este de acum definitiv pecluită. Ne-a jucat deci festa.

IOAN BUCUR, notar.

L a a r m e .

Solidaritatea, care în timpul din urmă a început să lămcezească între noi, se impune din nou, în mod mai imperativ decât mai înainte. Legea naturii, — lupta pentru existență, ne chiamă să punem umăr la umăr și cu puteri unite să mântuim ce-avem de mântuit, să ne mântuim mai întâiu de toate existența, apoi prestigiul, să pretindem cu toată încăpăținarea, ca să fim tratați și noi la fel cu alți muritori, cari până în prezent au fost mult mai privilegiați decât noi.

Suntem mai întâiu de toate cetățeni ai țării și în această calitate avem dreptul la existență cinstită între bolatele ei, suntem mai derante funcționari, cari am știut să stăm la locul nostru în mijlocul atâtor mizerii și performanțe, prin câte am fost sorociti să trecem, tudecă am am dezertat dela datorie, deci prin aceasta ne-am pecluit și mai mult dreptul de existență, pe care trebuio să-l pretindem, dar nu să-l cersim.

Atacați din mai multe părți, vom avea a duce o luptă crâncenă pentru recunoașterea drepturilor noastre. Nu înțeleg o luptă cu muști și baionete, nici cu pumnii, ci o luptă intelectuală, o luptă de idei, prin care să capacităm pe oricine asupra faptului, că fără notar (sau măcar secretar) astăzi nu se poate conduce o administrație, dar nu se poate conduce nici viitorul economat, deci dacă suntem un surub indispensabil, surub fără care mașinaria nu poate funcționa, trebuie să fie mesinistul cu ochii în patru, ca oel surub în aparatul bombei, dar în fond atât de pretios, să nu sară dela loc, dar nici să nu se uzeze prea mult, ca să nu fie nevoie a opri mașina la un moment dat, spre a căuta surubul pierdut, sau spre a-l șlefui pe cel uzat, eventual să fie nevoie a-l înlocui cu altul fabricat pe altă măsură, sau făurit în grabă de el însuși.

Lupta pentru existență a adus cu sine degradarea noastră, atât ca pregătire, cât și ca retribuții, prin a-

ceeaș luptă a izbutit avocatul favorizat de forță și poziție să scoată din ghiarele notarului dreptul de a redacta contracte, întocmai cum ciorile favorizate uneori de faptul, că sunt mai multe la număr, izbutesc să scoată din ghiarele uliului prada, fie aceea un porumbel, sau un șoricel meînsemnat.

Lupii istoviți de foame, se unesc în gerul iernii, formând haite mai mici sau mai mari și cine a avut a face cu astfel de haite, acela își poate da seama și de faptul, că unirea aduce putere, sau : „Unde-s doi puterea crește“.

Pentru corpul notarial gerul iernii acum e mai simțit decât ori când înainte de aceasta, căci mizeriile cresc într'uma, rația de hramă se micșorează din zi în zi și când ți-ai împărți rația cu un nenorocit, deși istovit de foame, ai avea cel puțin satisfacția, că ai a-

juțat un nevoias, dar când câinele sătul zmulge osul din gura celui flămând, apoi aleargă cu el de și-l îngroapă, căci nu-i mai poate roade, pe când celalalt nevoit să flămânzească, nu se va putea aștepta la vre-o recumostință, ci la altceva.

Se apropie ceasul al doisprezecelea, deci fiți de veghe colegi notari, fiți la locul vostru, nu adormiți, ca să nu vă treziți prea târziu, adică după plecarea mântuitorului, — strângeți-vă rândurile, sprijiniți organizația și revista noastră, căci pericolul e mare, iar gerul iernii îl simțiți deja cu toții.

La arme frați notari, căci vremea e târzie, treziți-vă din somn, din lunga letargie, puneți umăr la umăr, să vadă ori și cine, că suntem și noi vrednici de zile mai senine.

I. SĂS, notar.

Notarul nou.

Am văzut un ordin de salarizare nouă a notarilor, ordin ministerial, despre care nu se poate presupune, că nu este autentic, ordin sosit în plic, cu sigile și semnături.

Conform aceluși ordin în județul Severin în anul 1932 vor primi leafă 68 notari, dintre cari 6 vor primi 3650 Lei lunar, iar 62 vor primi 3250 Lei lunar, la care sumă se mai adăoiește adaosul familiar și din care se mai detrage contribuția la fondul de pensii și impozitul, așa, că se va trezi bietul notar cu un salariu net de vre-o 2800 Lei lunar.

Păcatele au adus eu ele, că notarii mai au și familie, ba au chiar și copii, pe cari trebuie să-i dea la școli supraprimare, adică la liceu, căci meavând pă-mânt, ca să-și poată lega de glie copiii, trebuie să facă din ei ceva, iar dacă ai ajuns, ca să plătești pentru un copil 1500 Lei lunar pentru întreținere, dacă ai doi, ai trecut peste salariu, iar dacă pacostea a voit să ai trei, — fură, dacă poți și-i întreține, sau dacă ai numai unul și încurajat de situația de eri, când aveai 6000 Lei salariu lunar, iar pe deasupra aveai dreptul de a redacta contracte etc., l-ai trimis la școli în străinătate, chiamă-l înapoi și pune-l să rabde în rând cu tine, căci în situația mizeră în care ne-a adus criza și hărăvoimța legiuitorului, nu mai rămâne altă soluție, decât aceea de a-ți câștiga existența pe căi necinstite, urmând, ca mâine, sau mai târziu, să îmfunzi puscăria, în care caz nu-i poți spune băiatului respectiv, ajuns un metehnat, semidoct, altceva, decât: „trăiască mizeria, trăiască șomajul intelectual, căci prin acela poți ajunge unii la fericire, iar alții la mizerie“.

E foarte ușor a spune un: „Veto“, dar trebuie să te aștepti și la aceea, că nu-l vor înțelege toți și chiar dacă îl înțeleg, nu se pot acomoda lui, căci până când nu ai luat măsuri de estințarea traiului, până când nu ai luat toate măsurile preventive dictate de împrejurări, pentru asigurarea existenței tuturor, înzader te apuci de amputări de defuri și venite, căci în cazul cel mai bun te vei trezi cu o grămadă de funcționari trimși la puscărie pentru incorectitudine, dar vei avea de făcut cu prea puțini simțigasi, căci funcționarul respectiv, dacă-si mai permite luxul de a trăi, și-l permite de dragul familiei sale și nu de dragul administrației, care l-a redus sub zero.

E foarte ușor a critica activitatea unui funcționar și a-l condamna pe acesta, dacă a sărit din ham, dar nimeni nu-și ia oboseala să caute circumstanțele, cari l-au silit să devină incorect.

Dacă toți judecătorii ar fi corecți și ar pune în cumpăna dreptății toate incorectitudinile funcționarilor, s'ar putea constata, că pe unii i-a împins la incorectitudine lumea pentru existență, care nu ai denega și nu poate denega nimănui dreptul de a se folosi de orice arme pentru atingerea scopului, iar dacă ne gândim la aceea, că advocatii s'ar a-și asigura existența, au tăiat și spânzurat, au luat atribuții și venite dela alții, trebuie să admitem, că între împrejurările cu totul anormale prin cari suntem chemați a trece: „Quod licet Jovi, licet și bouli“.

Y. SĂS, notar.

Un notar : Arnaldo Mussolini.

A fost fratele ducelui Benito Mussolini.

S'a năcut la 11 Ianuarie 1885 la Predappio, ca al doilea fiu al lui Alessandro Mussolini și al Rosei Maltoni.

A fost mai mult un notar în provincia Venezia.

La înființarea în 1920 la Milano de către fratele său Benito Mussolini, a ziarului „Popolo d'Italia“, acesta i-a transmis conducerea tehnică a ziarului

și după ce ducele și-a strămutat în 1922 reședința la Roma, Arnaldo Mussolini a fost numit director politic al aceluiaș ziar. — de acum începe să apară în primul plan al vieții politice italiene.

A fost președintele Institutului național pentru asistența ziaristilor, președinte al comitetului de administrație al ziarului „Il Resto del Carlino“ și al altor ziare milaneze și italiene, precum și președintele

Uniunii naționale a silviculturilor italiene.

Cunoscând din experiență proprie nevoile vieții administrative dela țară, a fost cel mai prețios colaborator al fratelui său la elaborarea legilor cu caracter administrativ.

Datorită acestui fapt Italia are astăzi cea mai bună administrație din Europa. S'a unit acolo experiența adevărată cu voința mestrămutată de a face binele. Rezultatele obținute sunt mai mult decât uimitoare.

Notarul Arnaldo Mussolini a murit însă și prin el Italia pierde pe unul din cei mai buni fii ai ei.

Știrea morții lui Arnaldo Mussolini a fost primită cu adâncă durere de toată Italia. La sediile fasciste s'au arborat drapelul îndoliat.

La sediul ziarului „Popolo d'Italia” din Milano, unde au fost depuse rămășițele pământești, a fost un adevărat pelerinaj.

Numerosi deputați și senatori, ziaristi italieni și streini, șefii autorităților, corpul diplomatic, au venit să aducă un ultim omagiu celui care a fost cel mai apropiat colaborator al Duceului.

Notarii din România se asociază la doliul Italiei.

ADAM A. HERBAN, notar.

Legea pentru organizarea corpului de avocați.

La data zilei de 28 Decembrie 1931, în Monitorul Oficial Nr. 301, a părut legea pentru organizarea corpului de avocați. Această lege mașteră pentru notari, a cauzat consternări medescrie în sânul populației sărăcite, care dela data promulgării legii este nevoită să alerge zeci de km. pentru a ajunge la un domn avocat, să-i redacteze un contract, care până ieri îl făcea prin notar la el acasă, plătiind o sumă minimală și ajungând la acelaș rezultat, ca și azi, cu deosebirea, că cruța timpul și paralele.

Credem, că această lege nu-i îmbucură nici pe avocații, cari au în perspective dorința de-a mai fi cândva mândatari ai locuitorilor, cari li înconjoară.

Prohibirea notarilor de a mai redacta contracte a cauzat mari nemulțumiri, atât în sânul notarilor, cât și a populației.

Unicul izvor de venit, acestor veterani și sfătuitori a clasei de jos a fost venitul minimal realizat de acești vrednici slujbași ai Statului, după contractele redactate populației dela saște. Dacă și acest venit a fost luat dela notari, numai pentru a arunca cu pârharul apă în râu, ne întrebăm:

Ce am greșit noi notarii, cari suntem adevărații îndrumători și sfătuitori de-a aplica legile în comunele rurale, de simțem tratați așa de mașter?

A fi notar nu înseamnă a fi sabia lui Damocle, ci mai de grabă credem, că adevăratul părinte de-a supraveghia și îndruma populația la aplicarea legilor și respectul față de autorități.

Prestigiul unui funcționar conștiințos, autoritativ și demnitar, se susține prin mijloacele și posibilitățile

de existență ce le are, pentru a-și crește familia, cari mijloace din salariile derizorii ale notarilor, nici decum nu pot face față cerințelor umane de existență.

Alarmati fiind, că legea avocaților a fost pentru ei muma și pentru notari ciună, *strigăm în gura mare, pentru ca cine are urechi de auzit să audă, dați-ne pâinea noastră cea de toate zilele, că perim de mulțimea fărădelegilor.*

Iubiți colegi, înaintați memorii motivate, cu conștiințele comanale prin care veți arăta doleanțele în primul rând ale populației și în al doilea rând ale notarilor, în această chestiune și să sperăm, că On. Minister va reveni, văzând protestul unanim, dela opinia că până la vladică și va revindeca printr'un articol unic sau prin modificarea legii administrative drepturile câștigate ale notarilor.

Am zis, că în primul rând doleanțele populației, dar pentru că așa este, îndeosebi în comunele noastre din Munții Apuseni.

Bieții Moți descendenți ai lui Avram Iancu, Horia, Cloșca și Crișan, azi dacă voiesc să-și întabuleze un contract în cantea funduară, trebuie ca din vârful Bihariei și a Muntelui Găina, circa 70—80 km. să alerge la avocat în Câmpeni pentru a-i redacta un contract, se înțelege cu taxele ce le au domni avocați și nu cu taxele minimale ce le aveam noi notarii fixate de On. Minister de Interne.

Așa cu drept cuvânt putem striga „Munții noștri au poartă, noi cerșim din poartă în poartă”.

SABIN IOANETTE,
notar, Câmpeni.

Notarul noiei reforme.

Proiectul de lege de unificare, sau organizare administrativă, de reformă sau re-reformă administrativă, așezându-se în fața ochilor laicilor profani, a văzut în fine lumina zilei în pudicitatea-i feciorelnică, așteptând și el să fie supus criticilor, întocmai ca fecioarele concurențe la titlul de Miss. — Juriul ales, sau ne-ales, se grăbește să-și spună părerea, să afle defectele pe de-o parte, iar pe cealaltă să scoată în relief trăsăturile frumoase.

Pentru moment celelalte părți nu interesează, deci să ne oprim la Art. 102, care din fostul notar, cu pre-

gătire academică, creiază un ceva mult inferior, care va începe dela împiegat cl. II. și va putea ajungă până la subșef de birou, adică înaintea dela zero până la nula, deci, tu biet notar, pregătit pentru cariera-ți spinoroasă, înaintea de acestia cu ani de zile, ademenit de frumusețea frazelor din vechile legi, din cari abia fumal a mai rămas, tu, care poate de mult ai trecut peste graduația de subșef de birou, așteptă-ți după munca depusă pe altarul înaintării, degradarea memoriată și nejustificată.

Se cere dela viitorul notar, să fie absolvent al unei

școlii administrative superioare, sau bacalaureat, iar pentru un period de doi ani, acolo, unde nu s'a solicitat postul de notar de candidați, cari îndeplinesc condițiuni, pot fi admiși și candidați cu cel puțin patru clase secundare, după-ce vor trece un examen de admitere, sau chiar absolvenți ai unei școli inferioare de științe administrative, recunoscută de stat, — adecă teorie pe toate fronturile, căci de practică nu mai vorbim, — sau, începi dela zero cu cunoștințele și tot de-acolo cu înaintarea.

Ne mai rămâne o speranță, poate și aceea deșartă, că Statutul Funcționarilor Publici, care încă e vorba, că ajunge la purificare, nu va fi modificat acolo, unde vorbește de drepturi câștigate, ci poate la interesul de serviciu și alte părți, cari deja de mult trebuiau modificate, sau augmentate, lăsându-le notarilor pregătiți în epoca altor legi și cu vechime, posibilitatea de a înainta până acolo, unde li-s'a garantat de acele legi, — dându-le celor stabili și definitivți posibilitatea să funcționeze acolo, unde adevăratul interes al serviciului îi chiamă acolo, unde și-au înfiripat o gospodărie cât de sărăcăcioasă și ne-mai permițând, ca de dragul politicei și a intervențiilor să mai fie târâți din loc în loc.

Dar unde rămâne continuitatea în administrație, sau vom începe iarăși d'a capo? Notarii cu pregătire înaltă și mai vârtos cei cu doctorat, îndată-ce se vor schimba puțin timpurile critice, își vor vedea de alte cariere, cum au făcut și înainte de aceasta cu câțiva ani unii, iar conducători ai vieții administrative comunale vor ajunge bacalaureații abia eșiți din băncile școlii, iar atunci va fi adevăratul „vai“, — căci să nu se presupună, că și notarul o poate începe ca impiegat cl. II direct ca notar, căci notarul e chemat a face practică pe spatele proprii, adecă nu e diferență la numire, dar nici la lucru.

Notarii cu drepturi deja câștigate, vor ști să-și apere acele drepturi, dar dela elementele tinere s'ar putea pretinde barem stagiul, — practica absolut indispensabilă și unde va mai face notarul practică, dacă în proiect nici nu se amintește barem de sub-notari?

Suntem la a treia încercare și ar fi de așteptat să lovim cuiul în cap barem acum, căci tot dibuind, tot încercând, nu vom putea ajunge nici după alți 13 ani la o unificare generală a administrației, deci dacă în proiect mai sunt și lacune, să sperăm, că în lege nu vor mai fi.

I. SAS, notar.

Indemnizația de transport.

Statutul funcționarilor publici ne asigură indemnizație de transport și diurnă pentru deplasările ce facem în interesul serviciului. — Notarii cercuali, având a face multe astfel de deplasări, ar avea și dreptul la o indemnizație mai mare, însă constatându-se, că unii dintre ei nu se deplasează regulat, sau din alte motive, spesele de deplasare și diurnele s'au pausalizat în unele județe, astfel, că notarii le pot ridica lunar sub formă de competențe fixe, iar pe alocuirea în baza unui memoriu, fie acela real, sau fictiv.

S'au schimbat împrejurările în anii din urmă, dar pausalele au rămas neclintite, până în anul 1931, când în județul X. s'au fixat în suma de 10.000 Lei anual, fie-că notariatul respectiv e compus dintr'o comună, fie-că e compus din 7—8, iar pentru anul 1932, s'a dat aceeași directivă pentru compunerea bugetelor, în mod imperativ, adecă fără a se ține cont de faptul, că unele comune, cunoscând greutatea timpului și ale serviciului, ar fi aplicate eventual a stabili o sumă mai mare ca pausal de călătorie.

Dacă astfel înțelege conducerea județului X. să facă economizări, se însăală amar, căci notarul nu va fi atât de prost, ca plătind, pe lângă suma aprobată, încă o sumă frumusică din al său, să-și îndeplinească serviciul, așa, cum s'ar pretinde să-l îndeplinească, ci va pune eventual pe primarul să-i verifice deplasările, își va calcula diurna egală și banii de km., iar când s'a epuizat alocatia, s'au terminat și deplasările.

Pentru colegii din județele în cari nu au fost în practică pausalele de călătorie, ci se ridicau în bază de conturi aprobate spesele de deplasare și diurnele încredințate cu acestea, vor părea bizare cele înșirate mai sus, dar sunt de fapt niște adevărate trise, căci dacă interesul serviciului îi pretinde să se deplaseze în comunele din circumscripție, apoi la sediul plasei și

al județului, ba eventual și în alte localități, dacă o lege îi garantează spese de transport și o diurnă pentru deplasarea ce ai făcut, prin ce s'ar putea justifica noua dispoziție din județul X., prin care numărul deplasărilor nu se limitează, nu se stabilește din nou, deci se presupune, că a rămas tot cel vechiu, însă indemnizația se reduce fără nici-un cumpăt la un minim derizoriu. — Dacă e legală, sau ilegală o dispoziție de felul acesta, nu merită să se mai comenteze acest fapt, fiind prea bătătoare la ochi nedreptatea ce s'a cauzat notarilor prin ea.

Dacă vrea cineva să introducă un sistem unic cu privire la indemnizația de transport a notarului, atunci Ministerul ar fi chemat să stabilească numărul deplasărilor ce are a face notarul de circumscripție lunar, în comunele afară de reședință, numărul deplasărilor obligatorii la sediul plasei și al județului, iar restul ar urma să se calculeze, ținându-se cont de salariul respectivului notar (nu cel nou de 3250 Lei lunar brutto), adecă de vechime (gradații) și distanța până la comunele, respective localitățile la cari se deplasează, fixându-i-se diurna legală și banii de km., conform dispozițiilor în vigoare. — aceasta întrucât ar fi vorba de pausalizarea indemnizației de transport, iar dacă rămânem pe lângă sistemul în uz în unele județe, adecă pe lângă contul de deplasare, să se admită bugetarea unei sume corespunzătoare, din care să se poată acoperi toate deplasările justificate.

Pentru anul 1931 aproape toți notarii din județul X. au apelat noua dispoziție, iar Comitetul Local de Revizuire le-a admis apelurile, deci urmează să ne dovedească apropiatul viitor, că și în anul 1932 are notarul drept la indemnizația din trecut, indiferent de instanța, care-i va da dreptate de cauză.

I. SAS, notar.

Legiferarea constituțională.

Ceiace s'a încercat în atâtea rânduri, ceiace nu s'a putut înfapt sub atatea regnerari, s'a înfapt acum în galop, iara considerăm și iara teama, ca regea votata va rovi eventual în principite legi fundamentale, adică a Consului țării.

S'a încercat în atatea rânduri, sub diferite forme, ca sa se monopolizeze confecționarea contractelor, adică a actelor privitoare la transmitere de bunuri, — pe seama corpului avocațial, însă toate încercările au rămas inefectuoase până în anul Domnului 1932, când, iară considerare la urmări, s'a votat legea prin care se interzice ori-cui de a mai redacta un contract, dacă acel ori-cine nu este avocat de profesiune, ba se interzice și avocaților sub sancțiuni, de a autentifica astfel de acte, dacă nu au fost confecționate în biroul lor. — Nu mai trebuiesc martori, nu mai e nevoie de formalitățile impuse de alte legi, ci totul se poate face cu autentificarea avocatului, fie-că el a redactat actul respectiv, sau în absența lui l'a redactat scriitorul sau dactilografa.

Să analizăm puțin principiul și forma. — Despre principiu nu putem vorbi, căci principiul este, poate, acela, de a se combate șomajul între intelectuali, iar despre formă cu atât mai puțin, căci întreaga lege este în contradicție cu legea privitoare la cărțile funduare, dar este în contradicție cu Constituția, care-i garantează ori-cărui cetățean dreptul de a-și exprima libera voință, dreptul de a se adresa diferitelor autorități prin graiu sau înscris, care drept nu se poate șterbi printr'un articol de lege votat, cum am spus mai sus, adică în galop.

Ori, dacă mi-se garantează dreptul de a mă adresa autorităților, între cari se numără și autoritatea cărților funduare de pe lângă o judecătorie de ocol, cum mi-se poate limita acest drept întru-cât privește confecționarea unui contract, prin care se constată, că vând lui X. un imobil, sau mai multe și vreau, ca dreptul de proprietate să se treacă asupra celui X. și pentru-ce mai trebuie să treacă acel act prin purgatoriul avocațial?

Un avocat începător, care a văzut, poate pe hârtie, formularul de contract, poate face și autentifica ori-ce fel de contracte, iar un notar public, care în tot cazul are și dreptul de avocatură, un notar, care are aceiași pregătire ca și un avocat, sau un notar, care deși cu pregătire mai puțină, are atâția ani de experiență, în care răstimp a confecționat mii și mii de contracte, să nu poată face acest lucru? Este logică și se poate justifica această măsură? Nul și iarăși nul! Pentru ocrotirea unei clase de intelectuali, supra-încărcată cu litulari, pentru-că în anii trecuți le-a fost rentabilă meseria, jertfim interesul obștei, jertfim orice, complicăm în loc de a simplifica și mai afirmăm, că suntem democrați? Da! Suntem întrucât ne privește interesele, suntem, când alergăm în propagandă, dar după aceea ne uităm de toate și așezăm Eu-l propriu deasupra tuturor celorlalte Eu-ri și ne aplaudăm singuri, pentru-că la alle aplauze nu ne mai putem aștepta.

Dar grăbiți, Domnilor, căci mai este un os de ros!

Biletele de vite încă sunt contracte, căci prin ele se constată dreptul de proprietate al unui respectiv asupra vitei circumserise în bilot, apoi se constată trecerea acelui drept de proprietate asupra altui individ, care se numește tot cumpărător, cum ar fi cazul

și la contractele monopolizate. — Grăbiți, Domnilor, avocați și monopolizați și bietele de vite, căci și ele sunt contracte, — căci judecătorile comunale le-au luat dela primarii, contravenție le-ați luat dela primarii, apoi încurcat rege proceselor serioase prin această măsura, iar acum monopolizați-vă primarii, notari, moașe, etc., iar pe cei anume pregătiți pentru administrarea comunală și pe pretori așezați în trane și spuneți apoi, că ați combatut șomajul intelectual. — Nu v'ați gândit cine trage scurta aici-când, iar dacă v'ați gândit, ați mesocotit totul pentru interesele proprii. — Ar fi de locul său să vă deplasați acum în comune și să spuneți lumii ce măsuri de îmbunătățirea sorții plugarilor nevoiași ați luat și convingeți-vă aici jos la sate, la ce roade ați ajuns, adică unde dai și unde crapă.

Abia s'a zvonit, că s'au pus contractele sub monopol și cu toată greutatea ce apăsă asupra plugarului, se prezintă bieți oameni puhoi la notar, cerând sa se confecționeze contracte pentru imobile cumpărate înainte de aceasta cu luni de zile și pe cari nu le-au putut face la timp pentru-că au așteptat îndreptarea, adică stârșitul crizei. — Ei inventează fel și fel de șarțelcuri, prin cari sperează, că vor mai putea trece prin cartea funduare contracte confecționate de notari, între cari și aceia, să se treacă o dată mai veche a confecționării în contract, riscând să plătească procentuație urcată, numai să nu fie siliți a merge la avocați.

Iată deci un început bun, care denotă cât de binevenită e noua lege la sate, iar dacă ținem cont de faptul, că abia suntem la începutul începutului, așa, că în multe părți încă nici nu a pătruns zvonul, că avem o lege nouă de monopol, trebuie să ne așteptăm și la noi surprize, cari la nici-un caz nu vor fi prea măgulitoare, — dar în fine se va spune, combate tu motanule răul, căci eu trag profitul, sau în dialectul românului dela sate: „Ține tu capra de coarne, căci o mulg eu“.

Să nu ne facem mult sânge rău, căci noua situație nu poate dăinui. Nu pot prevedea un viitor pentru legea de monopolizarea contractelor, ci poate pentru cazurile foarte urgente, unde nu se prea ține cont de spese, ci se confecționează contractul ori-unde.

Ce vor face domni avocați în cazuri anormale, când e vorba de ocupații, de cari prea multe sunt în graniță, adică în fosta graniță, se vor deplasa la comune, ca să consulte registrele de ocupații, sau vor recurge la notari? Care e situație proprietăților, cari numai la cadastru se evidentiază, iar la cartea funduare nici vorbă de ele? Nu v'ați gândit la toate domnilor, atunci când ați pus la cale monopolizarea și după puțină experiență în viitor omi veți da singuri dreptate, dar până atunci încurcați multe, pe cari ni le veți da singuri tot nouă să le descurcăm.

Legea de monopolizare ar fi fost binevenită, dacă în Ardeal și Bănat s'ar fi mimicit cărțile funduare și prefutindeni ar fi fost același sistem de autentificare, în care caz nu ar fi putut cărți nimeneu, dar în situația anormală, adică în situația în care ne flăm, în unele părți ale țării este normală măsura nouă, dar în alte părți este prea anormală, așa, că ne putem aștepta și la repercusiuni, ne putem aștepta la urmări și se va putea gândi ori cine, că urmările nu vor fi prea plăcute, nu vor fi acelea, pe cari le-a așteptat legiuitorul sedus de simțământul unanimității, atunci, când prin

noua măsură a voit să combată un șomaj, care numai combătut nu va fi prin această măsură, ci din contră, creiază privilegiu și lui Stam și lui Bram, dar tot pe spatelul țărânului nevoiaș.

Personal nu deplâng nimica pe ruinele contractelor pierdute, căci dacă am ajuns să confecționez și pentru 50 lei un contract, nu am mult de pierdut, dar vor fi alții, cari au a deplânge ceva și aceia sunt numai și numai nevoiașii, cari au contracte de confecționat.. Personal aș fi gata a redacta și pe viitor contracte măcar în mod gratuit, sau pentru o sumă, ce voiește laicul să-mi plătească de bună voie, dar nu e permisă nici această jertfă, căci contractul respectiv trebuie să-și urmeze drumul său, trebuie să treacă prin biroul domnului avocat, prin pungătorul creiat prin lege.

Personal aș fi de părere, să lăsăm totul în bălță,

să lăsăm ca viitorul să-și spună cuvântul, dar când te gândești la aceia, că mâine poți fi învinuit pentru faptul, că ai lăsat turma să se împrăstie, îmi spun la timp părerea, ca la urmă să pot spune: „Spovedit-am păcatele mele, acum judecați“.

Notarii! Astăzi avem o dublă chemare. Trebuie să-i explicăm laicului, că e legat de clanta ușii domnului avocat, dacă vrea să facă un contract, apoi trebuie să-l calmăm, ca să nu se revolte pentru faptul, că trebuie să alerge la avocat ca să-și poată face acel contract.

Domnilor, cari jubilează văzând legea monopolului, le-aș putea spune poate atâta: „Calmați-vă Domnilor, căci ați deraiat!

I. SAS.

Scrisoare deschisă către toți salariații publici.

Iubiți colegi,

Un an plin de sacrificii și dureri a trecut; un alt an și mai greu se întrevede.

Pe când funcționarilor particulari li s'a recunoscut suma de lei 12.000 lunar, ca un minim de existență neimpozabil, noi, salariații publici, n'am reușit să obținem trecunoașterea a 5000 lei lunar ca minim de existență.

Mai mult decât atât: noua reducere de 15 la sută s'a aplicat și salariilor sub trei mii lei lunar.

În urma protestărilor noastre, s'a obținut acea lege insuficientă, prin care salariilor brutto până la 3200 lei lunar, reduse prin buget cu 15 la sută, li s'a redat, în mod excepțional, 10 și 15 la sută, dar numai pentru anumite localități.

În anul, care începe azi, se va pune, cu toată gravitatea, insuficiența salariilor mici pentru existența cea mai modestă. În adevăr, avem salarii publice sub 3000, 2000 și chiar 1000 lei lunar.

Salariații publici de toate categoriile nu au însă nici o vină în dezastrul financiar al țării. Ei cer cu toată stăruința, să se cerceteze temeinic lucrurile și să se ia aspre sancțiuni contra vinovaților.

Evident, bugetul statului trebuia echilibrat, dar aceasta trebuia să se facă cu jertfa tuturor claselor sociale, în special a celor cu averi și venituri însemnate.

Sacrificiile, care ni s'au impus nouă, salariaților publici, sunt așa de mari, încât ne prăbușesc într-o adevărată mizerie, trupească și sufletească. În special, slujbașii mici nu vor mai putea să aibă nici pâinea cea de toate zilele.

Noi, Federația, ne-am făcut datoria, arătând conducătorilor țării și parlamentului, cum s'ar putea echilibra bugetul, fără a recurge la noua reducere de 15 la sută, cel puțin pentru salariile până la 5000 lei lunar.

Rugămintea noastră nu a fost ascultată.

Nu s'a luat apoi nici o măsură legală pentru ieșirea traiului.

No declinăm deci orice răspundere de consecințele dezastruoase, ce vor decurge din situația, pe care o creiază bugetul pe 1932.

No obligăm însă și vă asigurăm, că no vom face datoria și de aci înainte.

Spre mângâierea noastră, trebuie să recunoaștem, că revendicările noastre dreptă au fost primite, cu toa-

tă simpatia și cu adâncă înțelegere, de către marele public.

În primul rând, suntem datori să aducem mulțumiri călduroase presei, care ne-a susținut cu tărie și care, în modul cel mai grațios, ne-a pus la dispoziție coloanele ei.

Pentru ca însă cuvântul Federației să poată fi spus în amănunte, me-am hotărât ca, în timpul cel mai scurt posibil, să scoatem un ziar săptămânal, „Salariații publici“, unde să se scrie toate durerile noastre, toate nedreptățile, care se vor face vreunui dintre noi, toate speranțele noastre pentru vremuri mai bune, care să asigure dreptatea și omenia.

Costul abonamentului va fi de 120 lei anual, potrivit hotărârii congresului din 25 și 26 Octombrie 1931.

Știm că nu aveți strictul necesar pentru viață și că jertfa de 120 lei anual vă este aproape imposibilă. Totuși, în interesul nostru al tuturor, este necesar să faceți și această jertfă grea.

Uniți-vă mai mulți la un loc pentru un abonament.

Fiecare este dator să dea obolul său pentru acest organ de luptă al nostru; fiecare este dator să colaboreze la el cu tot ce are mai bun în sufletul său.

Fără solidaritate deplină și fără jertfe morale și materiale, nu se poate face nimic.

Trimiteți deci Federației, în Strada Wilson No. 1, București, costul abonamentului, cel puțin pe trei sau șase luni.

Altfel eforturile noastre rămân zadarnice.

Noi avem convingerea deplină, că în anul ce a început, va trebui să ni se facă dreptate.

Cu ajutorul vostru, vom arăta toate cheltuielile inutile de personal și material.

Vom cere încontinuu fixarea prin lege a cadrelor strict necesare fiecărui serviciu public, precum și îndepărtarea din corp a tuturor celor numiți ilegal, a sinecristilor și a celor incorecți.

Vom cere de asemeni, cu toată energia și cu toată stăruința, normalizarea și armonizarea salariilor, fixându-se minimum de existență pentru slujbașii mici, precum și un maxim de salariu, peste care să nu mai treacă nimeni, înlăturându-se totodată, în mod definitiv, cumulul de funcțiuni.

Vom cere neîntreput legiferarea responsabilității efective a tuturor salariaților și demnitarilor publici, inclusiv miniștrii, precum și controlul averii lor.

Mai presus de toate, vom cere ca Țara noastră să fie gospodărită cu pricepere și înțelepciune, iar risipa banului public să înceteze cu desăvârșire.

Pentru aducerea la îndeplinire a tuturor dezideratelor acestora, este nevoie de unire și solidaritate, de organizarea tuturor salariaților publici în o adevărată armată de forțe tehnice și morale.

Imprejurările foarte grele de azi ne poruncesc a ceasltă organizare.

Pentru aceasta, fiecare salariat public este dator să se înscrie imediat în Asociația profesională respectivă și anume: funcționarii administrativi în Asociația generală a funcționarilor publici, str. Wilson No. 1, cei dela P. T. T. în Asociația respectivă, iar cei dela C. F. R. în Asociațiile respective.

Numai prin organizare sistematică vom salva, nu atât interesele noastre profesionale, cât interesele supreme ale Statului.

Ca încheiere, vă rugăm cu toată insistența, ca, față de public, să ne purtăm toți în modul cel mai prevenitor, ca adevărați servitori ai binelui general și ai dreptății sociale.

Să punem în lucrările noastre toată bunăvoința și urgența!

Trebuie să reacționăm contra acelor colegi, care se poartă urât cu publicul. În special, trebuie să fim neîncredători față de cei venali și incorecți. Aceștia, dacă există, trebuie îndepărtați imediat din Corpul nostru. Arătați-i Federației fără nicio cruțare!

Numai așa vom avea de partea noastră simpatia marelui public.

Dacă toți vom înțelege datorită solidarității în bine, atunci reușita noastră este absolut sigură.

Dumnezeu cu noi cu toți și cu Țara noastră!

Președinte,

St. Brădișteanu.

Aurel Tarnescu.

Secretar general,

Actualitatea.

Câte rele s'au croit, pe toate le-am înghițit.

Ne-am făcut stomacul troc, iar pielea șoric de porc, am avut numai stăpâni, ne-am făcut mâncări de câini, am muncit și n'am cârtit până când ne-am calicit, am muncit și-am îndurat, chiar și când ne-au degradat, am fost domni odat' și noi, dar după atâtea nevoi biet notarul dela sat azi e cel mai dezmațat, n'are ce mai peteci, n'are cu ce mai trăi. Contractele s'au luat, leafa iar s'a micșorat, nevoile n'au scăzut, ba mai grave s'au făcut. De-ai fi prost, de-ai fi deștept, stai strâmb, dar judecă drept, — trei mii cum să le 'mpărțești, ca să poți să mai trăiești, și să-ți mai rămână franci, ca să te mai și îmbraci. Ai copii? sârman de tine, fă 'mpărțeala cât de bine, cu mașini de calculat nu cu capu-ți zdruncinat și sucit sau învârtit, tot te-alegi cu deficit. Lipsă azi și lipsă mâine, ce scăpare-ți mai rămâne? Sau te-omoaară sărăcia, sau te mănă pușcăria, sau trăiești cinstit și 'nduri, sau te-apuci și tu să furi! Munca cea neobosită, astăzi astfel e plătită? Scos-am carul din noroi și-acum fuge fără noi, căruțașul dă la zbice, nici barem mulțam nu zice. Se rupe obeada coaptă, sare cuiul dela roată și-atunci biet de căruțaș, cum vei ajunge 'n oraș, fără car și fără boi, sau te 'ntorci iarăși la noi?

CHIM U.

INFORMAȚIUNI.

Ministerul de Interne prin circulara No. 375—1932 a făcut cunoscut Prefecturilor, că notarilor devenind funcționari de stat, retribuiți de Ministerul de Interne, li se eliberează carnele de călătorie cu reducerea de 50% pe C.F.R. pentru ei și familiile lor.

* * *

Suntem informați că aproape toate comunele au înaintat cereri parlamentarelor din județ și ministerele, cerând re acordarea dreptului notarului de a redacta și pe viitor acte fără caracter juridic sătănilor, cari s'ar adresa lor.

Legea advocaților a provocat o vie nemulțumire între locuitorii dela țară, deci cerem modificarea ei de urgență pentru liniștirea spiritelor agitate.

* * *

Contra stabilirii salariului pe anul 1932 s'a înaintat acțiune în contencios.

Colegii sunt rugați a aștepta în liniște pronunțarea justiției.

* * *

Tânăr distins, bacalaureat, român, 19 ani, caută post de practicant de notar. Pretensiuni modeste. Postul îl ocupă imediat. Ofertele se vor adresa: Iuliu Sabău, Săldăbăgiul de Bărcău, p. u. Balc, jud. Bihor.

* * *

Ministerul de Interne a dispus că este cu desăvârșire interzisă orice activitate a următoarelor asociațiuni religioase (secte): 1. Nazareni; 2. Asociația internațională a studenților în bibliie milenistii; 3. Adventiștii reformați; 4. Secerătorii; 5. Penticostoliștii; 6. Inochentiștii, întrucât doctrinele lor sunt de natură a aduce atingere legilor și instituțiilor lor statului și prin practicele lor contravin ordinii publice.

* * *

Ministerul de Interne a dispus ca conturile de gestiune a comunelor rurale, înainte de a fi supuse cercetării și aprobării delegațiunii consiliului județean sau comisiunii interimare, vor trebui examinate în prealabil de pretori, cari de vor înainta cu un raport detaliat, făcând cuvenitele observațiuni.

* * *

Registrele de gajuri agricole, prevăzute la art. 29 din legea contractului de gaj agricol, se pot procura de comune dela Direcțiunea Generală a Imprimăriei Statului și Monitorul Oficial.

* * *

Ministrul de Finanțe a dispus ca impozitul pe salarii datorit la veniturile cuvenite cu începerea din 1 Ianuarie 1932, se vor calcula cu 4% pentru veniturile până la suma de 4000 lei și cu cota de 8% pentru partea cedepășește aceaștia sumă.

* * *

D-nii PREȘEDINȚII AI REUNIUNILOR JUDEȚENE sunt rugați a ne înainta de urgență un tablou despre toate notariatele din județ, pentru a întocmi lista abonenților pe anul 1932.

* * *

SUMELE DE BANI (mandate poștale, scrisori de valoare, etc.), sunt a-se trimite D-lui *Ioan Hajdeu*, casșierul Uniunii, notar în Cociuba Mare, p. u. Tinca-județul Bihor.

* * *

PRESIDIUL FACE CĂLDUROS APEL și roagă pe toți membrii Uniunii să achite taxele și abonamentul revistei, căci altfel orice activitate va stagna. Cei cari doresc ca „ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ” să existe și să prospereze, au datoria să nu întârzie achitarea abonamentelor lor și să colaboreze la revistă. Cu primul curier trimiteți prin mandat poștal, pe adresa casșierului nostru costul abonamentului.

* * *

Cu adâncă durere trebuie să constatăm, că unii domni colegi refuză primirea revistei, dând prin aceasta dovadă de o vădită indiferență și desinteresare față de revista, care-i apără și le susține interesele lor.

Uniunea se va îngriji, ca la timpul potrivit să publice în revistă numele tuturor acolora, cari în timpuri grele s'au dovedit a fi medemni de a face parte din organizația noastră.

* * *

Ca să putem apăra, am făcut sacrificii pe care nimeni altul nu le-ar fi făcut.

Socotim ca o datorie să apărăm drepturile notariilor și să luptăm pentru înălțarea lor morală și materială.

Am avut multe dovezi că cuvântul nostru e primit și ascultat.

Suntem deci hotărâți să continuăm.

Dar ca să putem face față cheltuelilor mari ale publicației, trebuie să avem sprijinul cititorilor. Ii rugăm deci insistent pe toți cei rămași în restanță cu

plata abonamentului, să ne trimită de urgență datoria pe adresa casșierului.

* * *

D-nii colegi, cari au refuzat primirea revistei pe motivul că abonamentul nu este prevăzut în bugetul comunelor, sunt rugați a primi și în viitor revista, fiecare notar având obligația morală a primi revista și a achita abonamentul și așa destul de mic, di banii săi.

* * *

Terenurile așezate în ținuturile muntoase și de-turoase, care se împăduresc spre a deveni mai productive și a le feri de surpări, sunt scutite de impozit pe baza cercetărilor ce se vor face de o comisiune.

* * *

POSTURILE VACANTE IN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR. La Ministerul Instrucțiunii au sosit toate tablourile cu posturile vacante în învățământul primar din întreagă țară.

Sunt în total 3773 posturi vacante dintre cari 3104 posturi de învățători și învățătoare și 669 posturi de conducătoare de grădini de copii.

Tablourile vor fi publicate, zilele acestea, în „Monitorul Oficial”. In termen de o lună dela data publicării se vor face cererile de transferare. In legătură cu aceasta Ministerul Instrucțiunii comunică, că solicitatorii pentru transferări, vor adresa cererile de transferare subrezvizoratele școlare respective, unde urmează să se întocmească tablouri nominale.

Ministerului Instrucțiunii, nu i-se va adresa nici o cerere de acest soi pe cale directă.

* * *

Cu începerea dela 1 Ianuarie nu se mai acordă funcționarilor din autoritățile publice nici o indemnizație specială pe lângă salarul cu alocația de chirie și ajutorul de familie înscrise în bugetul respectiv.

Toate lucrările cerute trebuie făcute și ținute la zi de funcționari în orele de serviciu, iar acei cari nu termină acele lucrări, sunt obligați să lucreze peste orariul fixat, ele neputând face obiectul unor lucrări speciale și, ca atare deci nu se vor plăti diurne sau indemnizații sub orice formă.

Se exceptează lucrările ce nu au nimic comun cu lucrările zilnice. Ele vor face obiectul unui referat special, indicând timpul în care trebuie terminate și cari vor trebui să poartă în prealabil aprobarea Ministerului sau a șefului autorității autonome respective. Numai în acest mod se va face plata orelor suplimentare întrebuintate în efectuarea acolor lucrări.

Aceste dispozițiuni se aplică tuturor autorităților publice.

Contribuiți la fondul pentru:

Căminul Notarilor

Pentru tot ceea ce privește redacția: cererile de abonamente, manuscrise, reviste, ziare, cărți etc. a se adresa la redacția revistei: **Cluj, Str. Hajdeu 93.**

Pentru tot ceea ce privește administrația: sumele de bani mandate postale, scrisori de valoare etc. a se adresa d-lui IOAN HAJDEU CASSIERUL UNIUNII, NOTAR IN COVICUB 1-MARE pe u. TINCA jud. Bihor. Sumele restante datorite revistei se vor trimite tot pe numele d-lui Ioan Hajdeu.

Alcătuît de d-nii:

T. C. Marinescu

Director General al Ministerului de Interne
Direcția Personalului
Secretar general delegat

I. C. Nicolau

Director General în Ministerul de Interne

C. G. Grigorescu

Subdirector general în Ministerul de Agricultură și Domenii

A. Chiper

Director în Ministerul de Agricultură și Domenii
Șeful Secției Pășunelor

M. I. Scarov-Coldovanu

Avocat cl. I. al Ministerului de Interne

Dr. V. Voiculescu

Medic Sanitar al Municipiului București

Petre Ștefănescu

Inspector General Administrativ în Ministerul de Interne

Recomandăm colegilor marelă

„Indreptar Administrativ“

Pentru uzul tuturor funcționarilor din diferitele ramuri administrativ-ale țării. — Autorităților publice de toate felurile și toate gradele. — Instituțiilor bănești, studenților, etc.

Acest îndreptar, care de fapt, este un mare dicționar administrativ, cu titlul nou în publicistică noastră românească, este menit a fi un îmbogățitor de cunoștințe un cruțător de energii și un îndrumător de activități creatoare pe ogorul vieții noastre publice.

Consultarea lui va fi pentru oricine de un folos practic imediat și netăgăduit.

Autorii lui, gândindu-se că trebuie să facă din el o lucrare care să poată sta la îndemâna cât mai multor, n'au cruțat nici o jertfă și, deși lucrarea este impunător de voluminoasă, peste 800 pagini pe două coloane, cu litere compacte, au statornicit un preț popular de 400 (patru sute) lei volumul.

Indemnăm pe abonații și cititorii noștri, a-și opri din vreme exemplarele ce le sunt de nevoie, asigurându-i că banul lor va căpăta astfel o întrebuințare din cele mai rodnice.

Aviz Rugăm abonații noștri, cari ne mai datorează încă unele sume pe anii trecuți să binevoiască a le achita de urgență. Nu putem socoti de sprijitori ai revistei noastre pe aceia, cari ne îngreuează apariția, prin neachitarea la timp a abonamentului. O revistă reclamă, sute de mii lei cheltueli anuale și nu poate apărea regulat, dacă abonații nu achită la timp abonamentele. Ca organ care stă în serviciul întregului corp-notarial și administrației comunale, rugăm abonații noștri, ca fiecare să ne câștige câte un abonat nou, ca să putem mărire revista.

A apărut:

Manual de drept constituțional Român

de **Dr. M. VARARU** Consilier în Comitetul Central de revizuire profesor și docent universitar
1 Volum 120 pagini, format mic, pus la curent cu întreaga Legislațiune, Doctrină și Jurisprudență a ultimei legislaturi. — Preturi Lei 95.—

In depozit la librăriile: **Alcalay și Cartea Românească București.**

Doriți să cunoașteți documentele cele mai noi păzite cu sfintenie în archiva Hofburgului cari au eșit la lumină prin prăbușirea casei domnilor Habsburg de Lotharingia?
Atunci citiți marele roman istoric adaptat pt. film:

Avram Iancu

de: **Domokos H. B.**

Traducere din ungurește

de: **Dim. Iovănel.**

In acest roman sunt descrise în detaliu și în mod fascinant, evidențiind faptele glorioase și inima nobilă a aceluia erou național al nostru, pe care poporul l-a numit încă în viața. Regele Munților!!!

468 pagini Lei 330.

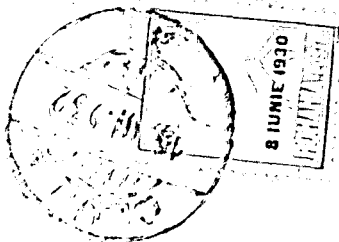
Comenzile la Administrație: Cluj, Str. General Drăgălina 120.

Cine primește un număr se consideră abonat.

Administrația Română
Organul Uniunii Generale a Notarilor din România
Cluj, Str. Hașdeu 93.

Biblioteca Universității

Comuna _____

P. U. _____

Județul _____

Cluj